

PRILOG I.

OBRAZLOŽENJE PLANA

SADRŽAJ

1. Polazišta	
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine ili grada u odnosu na prostor i sustave županije i Države.....	3
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 1. i 2.).....	4
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke.....	5
1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova.....	20
1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje.....	23
2. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja	
2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja.....	29
2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja.....	29
3. Plan prostornog uređenja	
3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine ili grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije.....	31
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina.....	33
3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine) - tablica 3.....	38
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti.....	40
3.4. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora.....	42
3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava.....	53
3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav.....	52
3.5.2. Sustav komunikacija.....	55
3.5.3. Energetski sustav.....	55
3.5.4. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja).....	56
3.6. Postupanje s otpadom.....	59
3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš.....	60

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine ili grada u odnosu na prostor i sustave županije i Države

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u RH otok Lastovo i njegov arhipelag utvrđeni su kao:

- OPĆINA LASTOVO, osnovna jedinica lokalne samouprave,
- DIO ŽUPANIJE DUBROVAČKO-NERETVANSKE, koju čine 5 gradova i 17 općina.

U prostoru Županije prema svojim obilježjima Općina Lastovo pripada u funkcionalnu cjelinu otočnog područja. Općina Lastovo kao sastavni dio Županije Dubrovačko - Neretvanske čini oko 3% njezine površine i svega oko 0,67% njezinog stanovništva.

Prema svom položaju prostor Općine Lastovo je dio državnog pograničnog teritorija na moru.

Ima potencijalno dobar i važan strateški i geoprometni položaj, jer je u središtu pomorskih putova iz Mediterana prema Južnoj i Srednjoj Dalmaciji. S druge strane u odnosu na Dubrovnik kao županijsko središte položaj Lastova je marginalan. Objektivno Lastovo u domeni središnjih funkcija, gospodarski i prometno gravitira splitskom bazenu, tj. prostoru Splitsko - dalmatinske županije.

Otok Lastovo i njegov arhipelag su, uglavnom, od stvaranja prvih hrvatskih zajednica imali status autonomne općine, bez obzira kojoj široj političkoj asocijaciji pripadali. Izolirana lokacija je potencirala taj status, a sve zajedno je uzrokom posebnosti i specifičnim karakteristikama Lastova i Lastovaca.

Tradicionalno središte ove otočke političko-teritorijalne jedinice je naselje Lastovo.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 1. i 2.)

Tablica 1.

Naziv	Površina		STANOVNICI				STANOVI				DOMAĆINSTVA		Gustoća naseljenosti broj stan/km ²
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	
Dubrovačko-neretvanska županija Ukupno	1782,49	100	126329	100	122870	100	48411	100	52048	100	39009	39125	68,93
Općina Lastovo kopno:	52,84	2,97	987	0,78	835	0,67	548	1,1	688	1,3	407	291	15,8
ukupno:	2866,8	30,91											

Tablica 2.

Naziv	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI	
	OPĆINE	udio u povr. žup. %	Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.
			broj	%	broj	%	broj	broj
PODRUČJE LASTOVO	km ²		broj	%	broj	%	broj	broj
OBALNO	-	-	-	-	-	-	-	-
OTOČNO	52,84	11,55	987	4,82	835		18,7	15,8
POGRANIČNO PODRUČJE NA MORU	52,84	29,24	987	28,58	835		18,7	15,8
OSTALO	-	-	-	-	-	-	-	-
ŽUPANIJA otočno pogranično otočno	457,18 180,71	100.0	20492 3454	100.0		100.0	44,82 19,11	

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Lastovo pripada skupini južno - dalmatinskih otoka, a otočnu skupinu sačinjavaju najveći matični otok Lastovo, te niz otoka, otočića i hridi. Razvedenost obale je velika, pa ukupna dužina obala otoka, otočića i grebena iznosi preko sto kilometara.

Opći oblik granice Općine sličan je izduženom paralelogramu, s dužom južnom i sjevernom stranicom i kraćom zapadnom i istočnom stranicom.

- Na jugu - općinska granica je istovremeno i državna i županijska granica.
- Na zapadu - općinska granica je istovremeno i županijska granica (sa Županijom Splitsko-dalmatinskom)
- Na sjeveru - općinska granica je zajednička s granicama općina Vela Luka, Blato, Smokvica, Gradom Korčula.
- Na istoku - općinska granica je zajednička s granicama Općine Mljet.

Granica katastarske općine istovjetna je općinskoj granici jer je cijela Općina jedinstvena katastarska općina. Statističke granice naselja utvrđene su za sedam statistički određenih naselja: Lastovo, Ubli, Pasadur, Skrivena Luka, Zaklopatica, o.Sušac i o.Glavat. Sušac i Glavat nisu naselja.

Prirodno - geografska obilježja

Otočno područje Općine Lastovo pripada skupini južno - dalmatinskih otoka, a pruža se u pravcu zapad - istok, što odgovara tzv. hvarskom pravcu pružanja. Nalazi se na tzv. perigargansko-pelješkom pragu, na granici između plićeg sjevernog dijela Jadranskog mora (relativno izdužene i plitke sjevernojadranske udoline) i mnogo dubljeg južnog dijela. Otok je udaljen 94 km od Splita, 57 km od Visa, 31 km od Mljeta, a od najbližeg otoka Korčule odvaja ga Lastovski kanal širine 13 do 20 km.

Otočnu skupinu sačinjavaju glavni i najveći matični otok Lastovo, površine 47 km² (dužine 11,5 i širine 6,5 km), te niz otoka, otočića i hridi. Zapadno se nalazi nekoliko većih otoka i to najbliži Prežba (najviša točka 135 m nad morem), preko uskog morskog prolaza povezan mostom s Lastovom, zatim Mrčara, Kopište, 23 km udaljeni Sušac (243 m nad morem), te niz manjih otočića (Makarac, Vlačnik, Bratin otok, Potkopište), Istočno od Lastova (od 1 do 7 km) nalazi se otočna skupina Donji Školji sastavljena od nekoliko većih i manjih otočića (Petrovac, Kručica, Lukovci, Stomorina, Česvinica, Mladine, Mali i Veli Arženjak, Tajan), te udaljenija skupina Vrhovnjaci (11 do 17 km) do koju čine sasvim mali otočići i grebeni (Sestrice, Smokvica, Srednji i Gornji Vlasnik, Glavat).

Razvedenost obale je velika, pa ukupna dužina obala otoka, otočića i grebena iznosi 115,9 km (otok Lastovo 46,4 km, otočna skupina Donji Školji i Vrhovnjaci 22,3 km, otoci Prežba 12,9 km, Mrčara i okolni otočići 12,9 km, Kopište i okolni otočići 7,7 km, te otok Sušac 13,7 km).

Najviša uzvišenja su Veli Hum (417 m) i Mali Hum u središnjem dijelu otoka, Prehodišće, Maslina i Prežba u zapadnom dijelu, Veliki Prijedor i Sozanj u sjevernom dijelu, Glavica, Velji Vrh, Sveti Vid, Stijene i Nori Hum u istočnom dijelu, te niz uzvisina - brda prema jugu s visinama iznad 300 m i 400 m koje čine vapnenački greben Pleševo i Debelo brdo.

Od četrdesetak polja različite veličine, većina se pruža do 100 m nad morem. Uz najveće VINO polje na zapadnom i Prgovo polje na istočnom dijelu otoka, još se ističu svojom veličinom Nižno polje, Dubrava, Hrastova, Ždrijelo, Pržina i druga.

Geološka obilježja

Lastovsko otočje izgrađeno je od jurskih i krednih naslaga koje tvore dolomiti, dolomitizirani vapnenci, vapnenci s ulošcima dolomita, vapnenci s proslojcima lapora i čisti vapnenci. Reljef u dolomitima i dolomitiziranim vapnencima ističe se blagim formama. U čistim vapnencima prevladavaju strmi vapnenački grebeni i uzvišenja, te strme, kamenite i nepristupačne obale sjevernog, istočnog i južnog dijela otoka.

Najmlađe naslage su kvartarni sedimenti koji prekrivaju polja nastala u dolomitima i dolomitiziranim vapnencima te uvale doći i ponikve nastale u vapnencima. Na otoku ima 46 većih ili manjih polja uvala i dolaca. Raspadanjem dolomita i dolomitiziranih vapnenaca nastala su plodna recentna pješčana i smeđa primorska tla koja prekrivaju najveći broj polja i predstavljaju najvrednije poljoprivredne površine otoka. Ponikve, doći i manje krške uvale, također pogodne za poljoprivredu, prekrivene su crljenicom nastalom djelovanjem erozije i korozije.

Među antiklinalnim strukturama koje se od srednjodalmatinske obale kontinuirano nižu u središnji pojas Jadrana otok Lastovo čini krajnju antiklinalnu skupinu.

Usprkos razlomljenosti reljefa jači rasjed utvrđen je samo u sjevernom dijelu otoka na potezu uvala Kručica - uvala Zabarje na kontaktu gomjojurskih i gomjokredskih naslaga.

Seizmološka obilježja

Lastovo pripada VI - VII potresnoj zoni Merkalijeve skale. U registriranim potresima nije bilo znatnijeg pomicanja tla i rušenja objekata. Do danas nisu zabilježeni potresi razorne snage.

Pedološka obilježja

Najvažniji faktori diferenciranja tala na kršu su morfostruktura krškog terena, petrografske modifikacije suptrata, procesi okršavanja te antropogeni utjecaji. Na Lastovu su utvrđeni slijedeći glavni tipovi tala: kamenjar, sirozem, koluvij, rendzina, vapnenačko dolomitna crnica, smeđe tlo na vapnencu i dolomitu, crvenica te rigolano tlo. Tla najviše proizvodne sposobnosti su antropogena tla (rigosoli) u većim poljima, zatim tla nastala iz koluvija vapnenca i dolomita i crvenice, te antropogena tla terasa.

Klimatska obilježja

Otok Lastovo pripada jadranskom tipu mediteranske klime koju karakteriziraju blage, vlažne i kišovite zime, te vruća i suha ljeta. Mikroklimatske prilike u odnosu na susjedna područja, a u kojima dolazi do izražaja maritimnost očituju se kroz :

- niže ljetne temperature
- manju godišnju temperaturnu amplitudu
- manju naoblaku i
- manje količine padalina
- veću relativnu vlagu

Zbog udaljenosti od kopna, najjužnije pozicije od svih većih jadranskih otoka te utjecaja mora na Lastovu su ublažene ekstremne ljetne žege i zimske hladnoće.

Srednja godišnja temperatura zraka iznosi 15.5 C (ljeti 22.8 C, zimi 9.2 C) a godišnja temperaturna amplituda 15, 3 C. U odnosu na susjedno obalno područje Lastovo ima manji broj hladnih, toplih i vrućih dana, i najveći broj dana s toplom noći.

Lastovo pripada najsunčanijim područjima jadranskog primorja s 2761 sati insolacije godišnje (prosječno 7.3 sati dnevno). Relativno mali broj oblačnih dana (77) također je posljedica udaljenosti od obalnog pojasa.

Lastovo je često izloženo ljetnim sušama koje karakteriziraju ovaj tip klime. Suha i topla ljeta omogućavaju međutim dugu kupališnu sezonu koja ponekad traje od polovice svibnja do kraja listopada. Relativno mala visina reljefa i izloženost pučini uvjetuju da otok prima najmanje količine padalina u našem primorju (622 mm/god.) Nedostatak kiše posebno se osjeća u ljetnoj polovici godine (proljeće 149 mm; ljeto 50 mm) ali ljetne suše nisu tako izrazite zbog visokog postotka (70%) relativne vlage u zraku. Zbog visoke relativne vlažnosti veće je učešće prosječnog broja dana s maglom i mrazom. Tuča rijetko pada, a zbog blage klime neznatan je broj dana sa snijegom koji se gotovo nikada ne zadržava na tlu.

Zbog isturenosti otoka prema pučini malo je učešće jakih (35 dana/god.) i olujnih (2.5 dana/god.) vjetrova. Tišine se pojavljuju s prosječno oko 130 dana godišnje.

Od lokalnih vjetrova najučestaliji je jugo (SE). Donosi toplo i kišno vrijeme, javlja se u toku cijele godine, ali češće tokom jeseni i zime. Po učestalosti iza juga dolaze bura (NE) i tramuntana (NW), suhi i hladni vjetrovi koji najviše pusu u zimskom periodu donoseći relativno hladan, suh i vedar tip vremena. Levant (E) donosi tokom zime i početkom proljeća kišno, prohladno i tmurno vrijeme. Rjeđe se javljaju lebić (SW i W) i oštro (S) i to obično poslije juga donoseći pljuskove i grmljavinu.

Od periodičnih vjetrova najviše dolazi do izražaja maestral, dnevni vjetar koji puše u ljetnom dijelu godine i donosi vedar i suh tip vremena. Burin, pandan maestralu, puše noću s kopna na more i dolazi do izražaja samo u većim uvalama.

Hidrološka obilježja

Vapnenačko-dolomitski sastav Lastova ima za posljedicu poroznost terena tako da na otoku nema površinskih tokova ni izvora. Atmosferska voda ponire u dubinu, te se zbog antiklinalne građe otoka pojavljuje u obliku podzemskih izvora i vrulja.

Pljuskovi i jače kiše uzrokuju na strmim padinama i udolinama kratkotrajne bujice koje ispiru tlo i potkopavaju padine. Jedan bujični tok prolazi i kroz samo naselje Ubli. U prirodnim udubljenjima pojedinih polja prekrivenim nepropusnim muljem (Vinopolje, Lokavje i dr.) nastaju lokve u kojima se voda zadržava i preko ljeta pa se koriste za napajanje stoke.

Jesenske i zimske kiše uzrokuju povremeno plavljenje nekih polja.

Dio vode koji ponire zadržava se u dolomitskim i vapnenačko dolomitskim terenima kao podzemna voda. Utvrđeni su podzemni izvori u Prgovom polju (9 l/sek) i u polju Duboka (2 l/sek).

Vegetacija

Lastovo u biljno - geografskom pogledu pripada asocijaciji zimzelenog hrasta crnike (česmina) i jedan je od najpošumljenijih otoka Hrvatskog primorja.

Pored šuma česmine i makije znatan dio otoka pokrivaju autohtone šume alepskog bora, posebno na zapadnom dijelu, te na otocima Mrčara i Prežba.

Uz česminu i alepski bor, koji su tipični nosioci makije i šuma, prisutan je i čitav niz autohtonih i kultiviranih vrsta kao što su planika, vrijes, zelenika, tršlja, mirta, šmrika, divlja maslina itd.

Od kultura najrasprostranjenije su vinova loza, maslina, raznovrsno voće (breskva, rogač i drugo), pa je njihov uzgoj baza razvitka poljodjelstva na otoku. Uz voćke, po poljima susrećemo cedar, lipu, brijest, bagrem, čempres, bijelu topolu, platanu itd.

Krajobraz

Raznolikost reljefa, razvedenost obale i brojni otoci i otočići doprinose izuzetnoj privlačnosti krajobrazu lastovskog arhipelaga. Goli i krševiti vapnenački grebeni izmjenjuju se sa strmim padinama, poljima, docima i krškim uvalama. Karakteristični su također odvojeni i zaobljeni brežuljci, brojni prijevoji, doline, duboke usječene morske uvale, i kamenite obale s klifovima.

Posebnu vrijednost krajobrazu daje pošumljenost jer je preko dvije trećine površine otoka pod šumom i makijom.

Od uvala ističu se na zapadnom dijelu otoka uvale Velji i Mali Lago, uvala Ubli sa Zaglavom, te na otoku Prežbi uvale Duvna, Borova i Jurjeva luka. Na južnom dijelu otoka su uvale Skrivena luka i Uska sa šljunčanim plažama. Na Donjim školjima, na otoku Mladine nalazi se velika pješčana plaža.

INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST - PROMET

Pomorski promet je za sada jedini veza Općine Lastovo s ostalim dijelovima Republike Hrvatske. Zastupljen je s jednom trajektnom linijom dnevno, a u sezoni dvjema do Splita i jednom do Vele Luke, i s još dnevnim polascima katamaranom. Povezanost sa županijskim središtem je izuzetno loša jer ne postoji direktna pomorska veza s Dubrovnikom, a zbog udaljenosti i neusklađenosti s ostalim vidovima prometa stanovništvu je dodatno otežan pristup potrebnim službama.

Lučki kapaciteti su loši i nedovoljni, a sastoje se od:

- trajektnog pristaništa u naselju Ubli (130 m operativne obale) koje može primiti veće plovilo, odnosno trajekt;
- operativne obale u luci Sv. Mihovil (dužine 50 m), koja može primiti plovilo srednje veličine;
- operativne obale u Pasaduru (dužine 10 m), te
- operativne obale u Zaklopatici (dužine 100 m), koje mogu primiti samo jahte i manja plovila.

Cestovni promet je vrlo slabo razvijen, svodi se uglavnom na promet osobnih automobila između glavnih naselja, a pojedini dijelovi otoka još su uvijek nepristupačni čak i za poljoprivredna vozila.

Javni autobusni prijevoz pored dviju linija za zaposlene i školsku djecu pokriva i svaku trajektnu i katamaransku vezu.

Prema posebnoj Odluci, na području Općine Lastovo nalaze se sljedeće javne ceste:

- državna cesta D119: Ubli-Lastovo
- županijska cesta Ž6230: Pasadur (L69063)-Ubli (D119)
- lokalne ceste:
 - L69034: Zaklopatica-Lastovo (D119)
 - L69035: Lastovo (D119)-Skrivena Luka
 - L69062: Prehodišće-Pasadur (Ž6230)
 - L69063: Kremena (planirano)-Jurjeva Luka-Pasadur (Ž6230)
 - L69065: Lastovo (L69035)-Barje
 - L69080: D119-Skrivena Luka (L69035).

Postojeći poljski i protupožarni putovi su:

- Ždrelo-Bozonji dol-Petrovi dovci
- Kruševa njiva-Podi-Velja lokva-Dosipje dol
- -Dovin dol-Pršnaš dol-Dosipje dol-Studenac-Poljice-Struga (Skrivena luka)

- Pržina-Pasjeka
- Pozalica-Zace
- Hrastove-Zle polje
- VINO polje-Prehodišća
- Ubli-Hum-Spivnik
- Prgovo-Duboke
- Hrastove-Zle polje-Voji dolac.

Prometnice u naseljima su neadekvatne zbog konfiguracije terena i postojeće izgradnje (Lastovo), ili nedovoljne širine i izgradnje stambenih objekata na samoj prometnici, bez pješačkih površina u gotovo svim ostalim naseljima.

Promet u mirovanju riješen je sporadično i u ukupnosti nedovoljnog je kapaciteta.

Javni zračni promet ne postoji. Izgrađeni helidrom kod naselja Ubli zadovoljava urgentne potrebe stanovništva.

Poštanski i telekomunikacijski promet odvija se preko objekata u naseljima Ubli i Lastovo i zadovoljava današnje potrebe stanovništva.

Prikupljanje i otpremanje pošiljaka obavljaju poštanski uredi u tim naseljima.

Otok je preko podmorskog svjetlovoda povezan s otokom Korčula, odnosno državnom i međunarodnom telekomunikacijskom mrežom. Telekomunikacijski objekti Lastovo i Ubli povezani su podzemnim svjetlovodom. Postojeća radiorelejna veza s otokom Korčulom je nadopuna svjetlovodnoj vezi i doprinosi sigurnosti sustava.

Radio - difuzni sustav veza oslanja se na TV pretvarač snage 3x100 W na brdu Hum, koji kvalitetno pokriva centralno i istočno područje otoka. Zapadni dio otoka ima jako otežan ili nikakav prijem TV i radio signala.

OSTALA INFRASTRUKTURA

Kao i kod prometa nemoguće je govoriti o cjelovitom sustavu infrastrukture. Postoje samo pojedinačni sklopovi koji vrlo teško zadovoljavaju minimalne potrebe stanovnika, nemaju kvalitetu i potrebne kapacitete za dosegnuti stupanj razvoja turizma, a potpuno su neprihvatljivi za očekivani razvoj.

Vodoopskrba se zasniva na lokalnim bunarima podzemne vode u poljima Prgovo i Duboke ukupnog kapaciteta 11 l/sek. Ove količine ne zadovoljavaju niti današnje potrebe, a kvaliteta vode je zbog velike tvrdoće i visokog saliniteta neadekvatna. Stoga se potrebne količine dodatno osiguravaju kroz individualne i zajedničke cisterne koje se pune kišnicom, a povremeno u sušnoj sezoni voda se dovozi i brodovima vodonoscima.

Ishodište lokalnog vodoopskrbnog sustava je centralna crpna stanica u Prgovom polju koja tlači vodu u glavnu vodospremu "Lastovo" smještena na brdu Kaštel, odakle se gravitacijskom mrežom razvodi do naselja Lastovo, Zaklopatica, Ubli i Pasadur. U upotrebi su dva salinizatora.

Izgradnja regionalnog vodovoda iz doline rijeke Neretve, preko Pelješca i Korčule odvija se vrlo sporo, te Lastovo, usprkos već položenoj podmorskoj cijevi prema Korčuli, ne dobiva vodu iz tog sustava.

Odvodnja otpadnih voda svodi se u pravilu na pojedinačne ispuste u more, te septičke i "crne" jame. Djelomično izgrađena kanalizacija u naselju Ubli upušta otpadne i oborinske vode u uvalu Ubli bez

pročišćavanja. Otpadne vode hotela Solitudo se kratkim ispustom ispuštaju se u uvalu Veli Lago. Izgrađeni kolektor naselja Lastovo ima podmorski ispust.

Kao postojeće odlagalište otpada za Općinu Lastovo koristi se odlagalište "Sozanj", koje je prije funkcioniralo kao službeno odlagalište, a u međuvremenu je ograđeno, formirana je kazeta, dovedena je komunalna infrastruktura, postavljena je vaga i objekt za zaposlene.

Elektroopskrba. Otok Lastovo je u elektroenergetsku mrežu Hrvatske povezan preko otoka Korčule sa dva visokonaponska podmorska kabela i to:

- kabel 10kV dolazi iz uvale Stračinica na Korčuli (pored Brne) do uvale Korita na Lastovu (pored Zaklopatice, gdje ulazi u istoimenu kabelsku kućicu (KK), koja se radi dotrajalosti i modernizacije postrojenja planira rušiti; iz KK podzemnim kabelom spojen je rasklop 10kV Sozanj-ovaj kabel položen je 1960.g. i danas služi kao rezervno napajanje;
- kabel 35kV (položen je 1995) dolazi iz uvale Gršćica na Korčuli do uvale Zarebra na Lastovu (istočno od rta Žrvanj) te dalje ide podzemnim kabelom do TS Predhodište – ovaj kabel je pod 20kV naponom i napaja otok Lastovo u normalnim okolnostima.

Elektroenergetaska 10kV mreža je kabelska raznih presjeka (materijal Al i Cu) i nadzemna sa golim vodičima (materijal AlFe). Mreža je postavljena u obliku zatvorenog prstena sa dva otcjepa prema Jurjevoj luci i Velje More. Dalekovod 10kV prema Skrivenoj luci je 2003 g. Stradao u požaru te je kablrana dionica Ubli Centar-Uzor-Nižno polje-Hum-Skrivena Luka 1-Skrivena Luka 2. Ujedno je povezana TS Skrivena Luka 2 i TS Duboka što je omogućilo da se demontira zračni 10 kV vod Ubli centar – Lastovo (dionica od TS Ubli centar do otcjepa tog zračnog voda za Prgovo) s pripadajućim otcjepima.

Ukupna instalirana elektroenergetaska snaga na otoku Lastovu je 4990kVA, a sadašnje opterećenje iznosi 500-600kVA.

Plinoopskrba. Općina Lastovo nema plinsku mrežu. Očekuje se da će realizacijom plinovoda Bosiljevo – Split Općina Lastovo spojiti na Državnu plinoopskrbnu mrežu.

Na području Općine Lastovo nema izgrađene plinske mreže (mrežni plin), kao ni centralnih toplifikacijskih sustava (CTS) s pripadajućom cijevnom mrežom.

ZAŠTITA PROSTORA

Arhipelag Lastovo i njegovo more predstavljaju biser i ljepotu rijetko viđenu na Jadranu i mnogim drugim morima svijeta. Nedovoljni razvoj bio je uzrok vrlo dobroj očuvanosti ljepote prirodnog okoliša, ali i u toj domeni vidljivi su tragovi ljudskog egoizma, neznanja i neciviliziranog odnosa nove izgradnje i prirodnog prostora - krajobraza. Drugi je problem propadanje graditeljske baštine, uglavnom ne zbog gradnje nego zbog napuštanja kuća u Lastovu, koje zbog nebrige, siromaštva i zuba vremena vrlo brzo propada.

Strategijom prostornog uređenja Hrvatske ovaj prostor je proglašen kao Park prirode Lastovo

ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA

Na području Općine Lastovo cijelim obuhvatom nalazi se prirodna vrijednost zaštićena temeljem posebnog propisa koji regulira zaštitu prirode koja je upisana u Upisnik zaštićenih dijelova prirode pod rednim brojem 935 – Park prirode Lastovsko otočje.

Prema posebnom propisu koji regulira zaštitu prirode, pod kategorijom parka prirode podrazumijeva se „*prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora s ekološkim obilježjima međunarodne i nacionalne važnosti, s naglašenim krajobraznim, odgojno-obrazovnim, kulturno-povijesnim i turističko-*

rekreacijskim vrijednostima. U parku prirode dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegove bitne značajke i uloga. Način obavljanja gospodarskih djelatnosti i korištenje prirodnih dobara u parku prirode utvrđuje se uvjetima zaštite prirode.“

Za Park prirode Lastovsko otočje izrađena je Stručna podloga za zaštitu Parka prirode Lastovsko otočje, Zbornik radova Interdisciplinarnog istraživačkog projekta Lastovsko otočje Udruge Bius te Izvještaj terenskih istraživanja podmorja Lastova 2005.-2008. Udruge Sunce iz Splita. U nastavku prilažemo izvode iz navedene dokumentacije: „Lastovsko otočje predstavlja prirodno i dijelom kultivirano područje s područjima izrazite ekološke važnosti. Lastovsko otočje (kopno i more) **dobro je očuvano** zbog toga što je u prošlosti bilo pod upravom Dubrovačke Republike koja je vodila računa o prirodnom i kulturnom naslijeđu otoka, a naročito zbog toga što je u novije vrijeme bilo pod opsežnim restrikcijama koje su nametnute boravkom bivše JNA od 1945. do 1992. godine koja je kočila svaki gospodarski razvoj. Zbog nepostojanja industrije morska voda je čista i neopterećena onečišćenjem.

Naglašene krajobrazne značajke gdje se izmjenjuju uzvisine, polja, šume, stjenovita obala, pridonose stvaranju jedinstvene slike tog područja. Veliku vrijednost čine mjestimice visoki obalni strmci i velik broj otočića.

Otok Lastovo zajedno sa svim pripadajućim otocima i otočićima predstavlja izuzetno **vrijedno područje s gledišta biološke raznolikosti** jer se uslijed geografske izoliranosti ovdje razvio niz endemičnih svojiti. Područje je važno stanište i za veći broj ugroženih i rijetkih vrsta.

Lastovsko otočje u pogledu **bogatstva živog svijeta mora i njegove raznolikosti**, predstavlja aspekt južno-jadranskih otvorenih voda. To je rezultiralo i velikom **raznolikošću stanišnih uvjeta**. Postojeće podatke o podmorju ovog područja potrebno je što žurnije upotpuniti novim i područje sačuvati od degradacije različitim mjerama.

Područje ima **bogatu kulturno-povijesnu baštinu**. Otok Lastovo ima mnoštvo registriranih kulturnih dobara, a cijeli otok Sušac je preventivno zaštićen kao povijesni prostor. U podmorju su otkrivena podmorska arheološka nalazišta. Sve to doprinosi njegovoj krajobraznoj, odgojno-obrazovnoj, kulturno-povijesnoj i turističko-rekreacijskoj ulozi.

Na temelju sakupljenih podataka za potrebe izrade ove stručne podloge, izdvajamo područja izraženih vrijednosti:

- 1) Otok Sušac sadrži niz vrijednosti: visoki obalni strmci koji se protežu duž sjeverne, sjeverozapadne i jugozapadne obale od kojih se posebno ističe strmci u uvali Triščavac na jugozapadu otoka; na istočnoj i jugoistočnoj obali otoka nalaze se morska jezera (veće i manje); Sušac je stanište stenoendemične, jadranske gušterice (*Podarcis sicula adriatica*); na nižem dijelu otoka rijetka biljna svojta, drvenasta mlječika (*Euphorbia dendroides*) postiže optimum svog razvoja izgrađujući posebnu biljnu zajednicu s divljom maslinom (*Oleo-Euphorbietum dendroidis*) koja prekriva veliku površinu Sušca; podmorje od sjevernog rta uvale Dobri bok do sredine uvale Mančina, te od uvale Balun do uvale Veli Grk poseban je zbog jedinstvene konfiguracije morske podloge, a s tim u vezi i velikog bogatstva bentoskim organizmima od čega se posebno ističe stanište gorgonije *Paramuricea clavata* u podmorju uvale Triščavac (Furlan, 2004, Šerić, 2005); velik broj arheoloških nalaza i bogat sklop antičko-starokršćanskih građevina naročito u nižem, južnom dijelu otoka.
- 2) Otok Kopište (Kopist) s pripadajućim otočićima Bijelac, Pod Kopište i hridi Crnac su staništa stenoendemične, jadranske gušterice (*Podarcis sicula adriatica*). Otok Kopište (Kopist) je prema podacima iz literature (Krpan, 1970) gnijezdilište ptica – gregule (*Puffinus yelkouan*) i velikog zovoja (*Calonectris diomedea*), no ornitolozi nisu još potvrdili ovaj podatak (HAZU, 2005). Podmorje Bijelca jedno je od najljepših staništa gorgonije *Paramuricea clavata* u Jadranu (Andrić, 2004).
- 3) Otočić Pod Mrčaru je stanište stenoendemične, jadranske gušterice (*Podarcis sicula adriatica*).
- 4) Gusta borova šuma u Jurjevoj luci na otoku Prežba
- 5) Izvor bočate vode - Lokanj u mjestu Ubli, u samoj blizini starokršćanske bazilike u kojem su otkriveni reliktni puž (*Paladilhioopsis n.sp.*) i još neodređena vrsta rakušca.

- 6) Obalna linija na sjeveru otoka Lastova od rta Križ do uvale Zalučje s predjelom Podzalučje, izuzev uvale Zaklopatica sadrži niz vrijednosti: zasumporena kraška jama; šljunkovita obala i pojava vrulja u uvali Kručica; visoki obalni strmac u uvali Sokoline u čijem podnožju je jedino nalazište rijetke biljne svojte - drvenaste mlječike (*Euphorbia dendroides*) na otoku Lastovu; podmorska špilja u predjelu Velje Ploče između rta Sozanj i rta od Korita; vanjska strana otočića Zaklopatica na kojem su sigurna gnijezdilišta ptica - velikog zovoja (*Calonectris diomedea*) i gregule (*Puffinus yelkouan*) (HAZU, 2005); podmorska špilja na istočnoj strani rta Zaklopatica; jedino nalazište endemične biljke - čvrste ampelodezme (*Ampelodesmos mauritanica*) na otoku Lastovu nađene u predjelu uvale Zalučje do visine oko 20 m iznad mora.
- 7) Čista, vazdazelena šuma i makija crnike s mirtom između naselja Lastovo i uvala Lučica i Sv. Mihovil.
- 8) Polja Pržina u blizini mjesta Lastovo i Prgovo na istočnom dijelu otoka Lastovo zbog posebnosti tla u kojem prevladava veća količina pješćanih nakupina eolskog porijekla. Ispod polja Prgovo nalazi se vodonosnik.
- 9) Polje Studenac na jugoistočnom dijelu otoka Lastova. To je povremeno plavljeno polje u kojem se voda zadržava sve do proljeća.
- 10) Šira obalna linija na jugu otoka Lastova od uvale Nogonja (Negojna) (uključivo) do Mlatskog rata sadrži niz vrijednosti: stjenovita morska obala s brojnim morfološkim oblicima i brojnim podmorskim špiljama od koji se posebno ističe Ropa Međedina; šljunčane obale u uvalama Staklena i Uska; pojave vrulja u uvali Nogonja (Negojna); povremeni vodotoci u uvalama Nogonja (Negojna) i Uska; na području nakon uske obalne linije dolazi ugroženo stanište kamenjarskih pašnjaka i suhих travnjaka.
- 11) Velje stijene (visine 80 m) na rtu Struga i strmac u uvali Male stijene na jugu otoka Lastova na kojima se gnijezdi smeđa čiopta (*Apus pallidus*) i pronađen je endemični kopneni puž (*Medora dalmatina leucoptera*). Na njihovim policama rastu endemične biljke - bjeličasta gromotulja (*Aurinia leucadea*) i dubrovačka zečina (*Centaurea ragusina*). U podmorskom dijelu Veljih stijena dolaze bogate populacije različitih vrsta morskih organizama u kojima posebno dominira vrsta gorgonije *Paramuricea clavata* koja naraste i do 1m; na tom mjestu se nalaze dvije podmorske špilje.
- 12) Sve lokve na otoku Lastovu i pripadajućim mu otočićima od kojih se posebno ističu dvije lokve u polju Lokavje u blizini mjesta Lastovo i dvije lokve u zapuštenom polju Velja lokva na južnom dijelu otoka Lastovo.
- 13) Sve špilje, pećine i jame od kojih se posebno ističu:
- 14) Pećina Pod Pozalicu koja se nalazi između polja Prgova i Pržine na otoku Lastovu i dugačka je 17,50 m. U njoj je nađena rijetka vrsta puža iz porodice Zonitidae.
- 15) Rača špilja iznad Radaš dola u brdu Rača glava, u blizini jugoistočne obale otoka Lastova. Raču špilju tvori jedna prostorija koja je tek prividno razdijeljena na manje dijelove. Dugačka je 70 m i vrlo prostrana. Odlikuje se mnoštvom stalagmita i stalaktita te stupova različitih oblika. Zaštićena je kao geomorfološki spomenik prirode i jedina je zaštićena prirodna vrijednost na otoku.
- 16) Zasumporena kraška jama u uvali Kručica na sjeveru otoka Lastova. Ima smanjenu količinu kisika i atmosferu bogatu ugljik (IV) oksidom i sumpornim parama. Predstavlja rijetko stanište.
- 17) Ropa Međedina, špilja kod rta Busovača, smještena uzobalno između uvale Staklena i Nogonja (Negojna) na otoku Lastovu. Sastoji se od tri prostorije; ima jedan ulaz s kopna i više podmorskih ulaza. Nekada je bila stanište sredozemne medvjedice (*Monachus monachus*), a danas je jedina špilja na otoku u kojoj je nađena ljetna porodiljska kolonija šišmiša. Nađene su 3 ugrožene vrste šišmiša - južni potkovnjak (*Rhinolopus euryale*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*) i veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*) koji broje ukupno 400 primjeraka.
 - a. Kraška morska jezera na otoku Sušcu. Veće morsko jezero, veličine oko 50 m x 25 m, dubine oko 20 m (na samom ulazu 2 m) nalazi se u blizini rta Žene na istoku otoka. Manje morsko

jezero nalazi se u uvali Kokošice na jugoistoku otoka, veličine oko 25 m x 10 m i dubine oko 27 m (Furlan, 2004).

- 18) Otočne skupine Lastovnjaci i Vrhovnjaci su staništa stenoendemične lastovske gušterice (*Podarcis melisellensis* n. ssp.) i gnijezdilište malobrojnog i ugroženog sredozemnog galeba (*Larus audouinii*).“

Rača špilja iznad Radaš dola u brdu Rača glava, u blizini jugoistočne obale otoka Lastova. Raču špilju tvori jedna prostorija koja je tek prividno razdijeljena na manje dijelove. Dugačka je 70 m i vrlo prostrana. Odlikuje se mnoštvom stalagmita i stalaktita te stupova različitih oblika. Zaštićena je kao geomorfološki spomenik prirode i jedina je zaštićena prirodna vrijednost na otoku.

Ekološka mreža RH (Ekološka mreža NATURA 2000)

Sukladno posebnom propisu¹, na području administrativnih granica Općine Lastovo proglašena sljedeća područja ekološke mreže RH, a koja predstavljaju područja ekološke mreže Europske unije NATURA 2000:

- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove-POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju):
 - *HR5000038 Park prirode Lastovsko otočje*
 - *HR3000626 Lastovski i mljetski kanal*
- područja očuvanja značajna za ptice-POP (Područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti):
 1. *HR1000038 Lastovsko otočje.*

Osnovne mjere za očuvanje ciljnih vrsta ptica (i način provedbe mjera) u Područjima očuvanja značajnim za ptice (POP) propisane su posebnim propisom².

Na području Općine Lastovo evidentirana su staništa i ugrožene i strogo zaštićene vrste, sa pripadajućim mjerama zaštite navedenim u odredbama za provođenje Plana.

¹ Uredba o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13., 105/15.)

² Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (Narodne novine, 15/14.)

POPIS ZAŠTIĆENIH, PREVENTIVNO ZAŠTIĆENIH I EVIDENTIRANIH NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I KOPNENIH I PODMORSKIH ARHEOLOŠKIH LOKALITETA

Izvod iz popisa zaštićenih, preventivno zaštićenih i evidentiranih nepokretnih kulturnih dobara i kopnenih i podmorskih arheoloških lokaliteta za područje općine Lastovo Ministarstva kulture - Uprave za zaštitu kulturne baštine – Konzervatorskog odjela u Dubrovniku

ARHEOLOŠKI LOKALITETI NA PODRUČJU OPĆINE LASTOVO					
I – PODMORJE					
REGISTRIRANI PODMORSKI ARHEOLOŠKI LOKALITETI					
R.B.	NASELJE	LOKALITET / POLOŽAJ	OPIS	OZNAKA REGISTRA	KOORDINATE
1.	UBLI	otočić Prežba, rt Borova	antički brodolom	Z- 84	N = 42° 46' 28" E=16°49' 56"
2.	LASTOVO	uz otok Saplun (Mladine)	antički brodolom	Z- 33	N = 42° 46' 47" E=17°00' 01"
3.	UBLI	uz rt Cuf nedaleko od Ubla	novovjekovni brodolom	Z- 85	N = 42° 44' 49" E = 16° 48' 58"
4.	UBLI	uz otok Mrčara ispred ponte Borak	antički brodolom	Z- 59	N=42° 45'38" E = 16°48' 02"
5.	LASTOVO	uz greben Drašan	antički brodolom	Z- 96	N = 42° 46' 26" E = 16° 56' 18"
6.	LASTOVO	uz otočić Lukovac	antički brodolom	Z-60	N = 42° 46' 28" E=16°57' 03"
7.	LASTOVO	uz rt Novi Hum	antički brodolom	Z- 58	N = 42° 46' 01" E = 16° 56' 51"
8.	UBLI	u uvali Presma otoka Kapište	antički brodolom	Z- 57	N = 42°45' 14" E=16°43' 03"
9.	UBLI	ispred uvale Gornja Planika	antički brodolom	Z- 54	N = 42°44' 15" E=16°49' 26"
10.	UBLI	otočić Prežba, prolaz Mali Brod	antički brodolom	Z?	N = 42° 46' 24" E = 16°48' 40"
PREVENTIVNO ZAŠTIĆENI PODMORSKI ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE					
R.B.	NASELJE	LOKALITET / POLOŽAJ	OPIS	OZNAKA REGISTRA	KOORDINATE
1.	LASTOVO	pličina Petrovac	antički brodolom	P-2562	N = 42° 45' 09,6"; E = 16° 57' 59,1"
2.	LASTOVO - ZONA	zona otoka Lastovo, Kapište, Sušac i Lastovnjaci	antički i srednjovjekovni brodolomi	P-395	obuhvaća morski pojas širine 300 metara od obale navedenih otoka, te svih ostalih otočića i hridi na udaljenosti do 2000 metara od navedenih otoka
EVIDENTIRANI PODMORSKI ARHEOLOŠKI LOKALITETI					
R.B.	NASELJE	LOKALITET / POLOŽAJ	OPIS		KOORDINATE

1.	UBLI	na istočnoj panti otočića Bratin	antički brodolom	N = 42° 44' 48" E=16°48' 12"
2.	LASTOVO	sa sjeverne strane otočića Češvinica / Lastovnjaci	antički brodolom	N = 42°46' 12" E= 16° 58' 36"
3.	UBLI	jugozapadni rt otoka Prežba	antički brodolom	N = 42°45' 12" E= 16° 48'24"
4.	LASTOVO	kod otočića Stomorina	pojedinačni nalaz	N = 42° 46' 20" E= 16° 58'36"
5.	LASTOVO	uvala Zace	antički brodolom	N = 42° 46' 24" E= 16° 55'48"
6.	UBLI	otok Prežba, Mali brod, pozicija Sito	antički brodolom	N = 42° 46' 12" E= 16° 48'00"
7.	UBLI	rt Lago	antički brodolom	-
8.	SUŠAC	jugoistočna obala otoka Sušac	antički brodolom	-
9.	UBLI	uvala V. Lago, Barbaroš	novovjekovni brodolom	N = 42°45' 10,0" E = 16°49' 08,3"
II – KOPNO				
REGISTRIRANI KOPNENI ARHEOLOŠKI LOKALITETI				
R. B.	NASELJE	LOKALITET / POLOŽAJ	RAZDOBLJE/OPIS	BR. REG. / k.č. / k.o.
1.	UBLI	uvala Ubli	ANTIKA rimska villa rustica	RST.919 č.zem.13222i 1031 k.o. Lastovo
2.	UBLI	uvala Ubli	ANTIKA starokršćanska bazilika sv. Petra	RST. 494
3.	SKRIVENA LUKA	u jugoistočnom dijelu uvale, gotovo uz more	ANTIKA rimska villa rustica	RST 513 k.č. 8232, 8234, 8239/1 k.o. Lastovo
4.	OTOK SUŠAC	40 arheoloških lokaliteta u okviru zaštićenog povijesnog prostora	prapovijest, antika, srednji vijek	Z-1424 čest.zem. 13097. 13097M, 13097/3, 13097/4, 13097/5, 13097/9, 13097/18, 13097/19, 13097/20, 13097/21, 13097/22, 13097/23, 13097/24, 13097/25, 13097/26, 13097/27, 13097/28, 13097/29. 13097/30, 13047/1, 13092/17, 13098, 13099, 13100, 13102, 13103, 13104/1, 13104/2, 13105, 13106, 13107, 13108, 13109, 13110, 13111. 13112,

				13113, čest. zgr. 649, 650, 841/1, /2, /3, /4, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1102, 1103. k.o. Lastovo
--	--	--	--	---

EVIDENTIRANI KOPNENI ARHEOLOŠKI LOKALITETI

R.B.	ASELJE	LOKALITET / POLOŽAJ	RAZDOBLJE	KOORDINATE
1.	Lastovo	špilja Raca	prapovijest, antika	E - 64 11 085 N= 47 32 750
T	Lastovo	špilja Puzavica (Pozalica)	prapovijest	E = 64 11 505 N - 47 35 760
3.	Lastovo	gradina Sozanj	prapovijest	E = 64 07 150 N = 47 37 200
4.	Lastovo	11 gomila južno od Soznja	prapovijest	
5.	Lastovo	gomile na prijevoju između polja Duboke i Male lokve	prapovijest	
6.	Lastovo	gomila na gredi iznad Vele lokve	prapovijest	
7	Lastovo	gomile istočno od polja Donje Zegovo	prapovijest	
8.	Lastovo	gomile između Prgova polja i Kala	prapovijest	
9.	Lastovo	gradina na Glavici iznad sela	prapovijest	
10.	Lastovo	iznad Lučice	prapovijest, antika	
11.	Lastovo	groblje kod sv. Marije u polju	antika	E = 64 09 875 N = 47 36 185
12.	Lastovo	sjeverna strana polja Barje	antika	
13.	Lastovo	Vela lokva	antika	
14.	Pasadur	Jurjeva luka	antika	
15.	Lastovo	otočić Stomorina, istočna uvala	prapovijest, antika	
16.	Lastovo	gradina i potencijalna gomila na položaju Crkve sv. Ilije	prapovijest	E = 64 09 520 N = 47 35 800
17.	Ubli	gomile iznad Ubla	prapovijest	
18.	Pasadur	Crkva sv. Jurja na Priježbi -stara	srednji vijek	

Zaštićena, preventivno zaštićena i evidentirana nepokretna kulturna dobra

1. Zaštićena kulturna dobra

Naziv kulturnog dobra	Broj registracije	Zaštićene katastarske čestice
Povijesna cjelina	RST 941	Zona omeđena katastarskim čest. zem. 6443, čest. zgr. 696, čest.

naselja Lastovo		zem. 6446, čest. zgr. 147, 693, čest. zem. 6891, 6826, 6827, 6867, 6879, 6880, 6830, 6831, 6832, 6833, 6834, 6835, 6836, 6837, 6838, 6839, 6840, 6841, 6842, 6843, 6844, 6845, 6847, 6848, 6784, 6787, 6788, čest. zgr. 33, čest. zem. 6789, 6778, čest. zgr. 34, čest. zem. 6766, 6765, 6762, 6763, 6568, 6567, 6566, čest. zgr. 51, 52, 59, 58, 60, 61, 62, čest. zem. 5674, čest. zgr. 63, čest. zem. 5680, 5681, 5682, 5683, 5684, 5685, 5692, 5693, 5694, 5695, 4428, 4425, 4422, 5701, 5702, 5725, 5724, 5727, 5728, 5729, 5735, 238, 5740, 5743, 5744, 5745, 5746, 5747, čest. zgr. 20 čest. zem. 5750, 5751, 5752, 5753, 5754, 5755, 5756, 5757, 5758, 5759, 5760, 5761, 5764, 5765, 5769, 363, 5770, 5772, 5773, čest. zgr. 348, 347, čest. zem. 5771, 579, 5795, 5794, čest. zgr. 70, 13, 374, čest. zem. 5798, 5800, 5820, 5821, 5822, 5823, čest. zgr. 386, 387, 388, čest. zem. 5824, 5826, 6233, 6216, 6215, čest. zgr. 297, čest. zem. 6214, 6213, 6212, 6211, 6210, 6203, 6208, 6207, čest. zgr. 404, 405, čest. zem. 6201, 6200, 6199, čest. zgr. 407, 406, čest. zem. 6198, 6197, 6196, 6195, 6194, 6193, 6188, 6186, 6182, čest. zgr. 131, čest. zem. 6154, 6153, 6152, 6151, 6150, 6149, 6131, 6130, 6129, čest. zgr. 434, 433, čest. zem. 6128, 6127, čest. zgr. 456, čest. zem. 6067, 6065, 6066, 6020, 6019, 6018, 6017, 6011, 6018, 6009, 6008, 6006, 6007, čest. zgr. 461, 460, 459, 458, 463, čest. zem. 6001, 6002, čest. zgr. 571, 572, 573, 577, 578, čest. zem. 6034, 6033, 6032, 6441, 6442, k.o. Lastovo
Župna crkva sv. Kuzme i Damjana	RST1257	čest. zgr. 236, 237, 238, čest. zem. 6348 k.o. Lastovo
Loža na trgu pred župnom crkvom	RST1110	čest. zgr. 236 k.o. Lastovo
Crkva sv. Marije na Grži	RST 1278	čest. zgr. 236 k.o. Lastovo
Crkva sv. Martina	RST 1263	čest. zgr. 32, čest. zem. 6804 k.o. Lastovo
Tvrđava Forte Straža (Fortica)	RST 154	čest. zgr. 102 k.o. Lastovo
Tvrđava Kaštio na Glavici	RST 1292	čest. zgr. 457, čest. zem. 5941 i 5942 k.o. Lastovo
Crkva sv. Jurja, Hum	RST 736	čest. z. 9743/3 k.o. Lastovo
Crkva sv. Lucije	RST 1280	čest. zgr. 26 k.o. Lastovo
Crkva Gospe od polja	RST 1279	čest. zgr. 28 k.o. Lastovo
Crkva sv. Antuna	RST 1265	čest. zgr. 23, čest. zem. 4214 i 4215 k.o. Lastovo
Crkva sv. Augustina	RST 1284	čest. zgr. 376 k.o. Lastovo
Crkva sv. Ilije	RST 1383	čest. zgr. 31 i čest. zem. 5395 k.o. Lastovo
Crkva sv. Ivana	RST 1264	čest. zgr. 454 k.o. Lastovo
Crkva sv. Luke	RST 1155	čest. zgr. 832 k.o. Lastovo
Crkva sv. Marka	RST 1387	čest. zgr. 15 k.o. Lastovo
Crkva sv. Mihajla	RST 1384	čest. zgr. 788 k.o. Lastovo
Crkva sv. Nikole	RST1261	čest. zgr, 4 k.o. Lastovo
Crkva sv. Roka	RST 1262	čest. zgr. 696/1 k.o. Lastovo

Crkva sv. Spasa	RST1281	čest. zgr.1 k.o. Lastovo
Crkva sv. Vicenca	RST 1106 i 1154	čest. zgr. 118 k.o. Lastovo
Crkva sv. Vlaha	RST 1283	čest. zgr. 581/1 k.o. Lastovo
Crkva sv. Barbare	RST 1282	čest. zgr. 22 k.o. Lastovo
Renesansna kuća Antica	RST 949	čest. zgr. 437, 484/1,484/2, 586, 587 k.o. Lastovo
Kuća Antičević	RST 946	čest. zgr. 686, 680 i čest. zem. 6463 k.o. Lastovo
Barokna kuća Antičević	RST 948	čest. zgr. 43/1,43/2 k.o. Lastovo
Gotičko-renesansna kuća Kokot	RST 947	čest. zgr. 624/1, 624/2, 628/1, 628/2, 628/3, 628/4, 628/5, 628/6 k.o. Lastovo
Crkva sv. Ciprijana	RST 1140	
Svjetonik Sušac	RST 1426	
Svjetonik Struga	RST 1427	
Svjetonik Glavat	RST 1428	
Otok Sušac - povijesni prostor otoka Sušca	Z-1424	čest.zem.13097,13097/1,13097/3,13097/4,13097/5,13097/9, 13097/18,13097/19,13097/20,13097/21,13097/22,13097/23, 13097/24,13097/25,13097/26,13097/27,13097/28,13097/29, 13097/30,13047/1,13092/17,13098,13099,13100, 13102,13103,13104/1,13104/2,13105,13106,13107,13108,13 109,13110, 13111,13112,13113,čest.zgr.649,650,841/1,2,3,4,1035,1036, 1037,1038,1039,1102,1103, k.o. Lastovo

2. PREVENTIVNO ZAŠTIĆENA KULTURNA DOBRA

Naziv kulturnog dobra	Klasa rješenja	Zaštićene katastarske čestice
Crkva sv. Rafaela, otok Makarac	UP/I-612-08/05-05/784	čest. zem.13065/1 k.o. Lastovo

3. EVIDENTIRANA KULTURNA DOBRA

Kuća Jurinić (Šutić Lozica) na Počivalu	
Kuća Dobričević (Momović) Puščet	
Kuća Desislavić (Maričević) na Počivalu	
Kuća Galčić (Lucijanović) Sredina Sela	
Kuća Šešan na Pjevora	
Kuća Đivoje ispod Pjevora	
Kuća Jzrinić-Hropić-Jurica Ispod Pjevora	
Kuća Konzulić (Ostojić) Puščet	
Kuća Siruga (Dražinić) Pećnica	
Kuća Stanić (Šipotić) Sv. Ivan	
Kuća Frlan na Dovcu	
Kuća Miletović (Radovanović-Marković) Pod Stražu	
Kuća Binčola (Glumac, Fantela) Pod Pokladarevu Gržu	
Kuća Desislavić (Sangaletti-Tone) Grmica	
Kuća Desislavić (Fantela) Grmica	
Knežev dvor (Palac)	
Fondik Puščet	
Komarda	

Naselje Lučica	
Planirana izgradnja naselja Ubli (1933.-36.)	
Crkva sv. Tome u Vinopolju - ostaci crkve	
Crkva sv. Vida - ostaci crkve	
Kapela Gjivoje, Prežba	
Crkva sv. Petra, Ubli	
Crkva sv. Josipa, Lastovo	zaštićena u sklopu rješenja o registraciji cjeline sela Lastova RST 941
Crkva sv. Trojstva	
Crkva na Stomorini - ostaci crkve	
Kapela Sv. Jerolima, Skrivena luka	
Crkva sv. Nikole, Sušac - ostaci crkve	zaštićena u sklopu rješ. o zaštiti povijesnog prostora otoka Sušca Z-1424
Crkva sv. Marije, Sušac - ostaci crkve	zaštićena u sklopu rješ. o zaštiti povijesnog prostora otoka Sušca Z-1424
Kula na Prijevoru	zaštićena u sklopu rješenja o registraciji cjeline sela Lastova RST 941
Vjetrenjača kraj crkve sv. Lucije	
Lukobran u uvali Sv. Mihajlo	

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Za prostor općine Lastovo postoji važeći prostorno - planski dokumenti:

1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske
2. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije.

Prostor Općine indirektno je obrađivan u nekoliko republičkih ili regionalnih prostornih planova, te prostornih planova i studija za prostor općine. Planski horizont u pravilu je bila 2000. godina, a razvojne postavke većine ovih planova gotovo da nisu ispunjene.

Strategijom je postavljen osnovni konceptualni okvir budućeg razvitka Otoka koji se utvrđuje kao područje od strateškog interesa za Hrvatsku. Lastovo istovremeno pripada i problemskim (pogranična područja, otoci) i osobito vrijednim područjima Hrvatske čija će se revitalizacija, odnosno gospodarski, društveni i prostorni razvoj definirati kompleksnim nacionalnim programima. Ciljevi prostornog razvitka u funkciji su ostvarivanja trajnih ciljeva dugoročnog razvoja područja Općine (ugostiteljsko-turistička djelatnost, poljodjelstvo, marikultura), uz optimalno korištenje prostora te puno vrednovanje svih njegovih dijelova.

Osim Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske za prostor općine Lastovo važeći planski dokument je Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (PPDNŽ) (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije br. 06/03, 03/05 i 03/06).

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije daje, osim smjernica za razvoj infrastrukturnih sustava, razvoja društvenih i javnih djelatnosti, gospodarskog razvoja te zaštite prirodne i kulturne baštine, smjernice za određivanje razvoja naselja i definiranje građevinskih područja na način:

„...Prostori niskog intenziteta korištenja su ekstenzivno izgrađena područja s malim brojem ili bez stalnog stanovništva, vrlo niskog ili nikakvog standarda komunalne infrastrukture i opreme, najčešće bez valjane prostorne organizacije cjelina koje bi odredile identitet naselja ili njegovog dijela. Zauzetost obalne crte je nesrazmjerno visoka (npr. 22% u Općini Blato) i u odnosu na druge pokazatelje pokazuje izrazito neracionalno zaposjedanje obale:

- sjeverna obala otoka Korčule, zapadno od Račišća pa do Vela Luke,
- južna obala otoka Korčule i to obalni pojas Općine Blato i Zavalatica,
- obalni pojas Općine Ston, posebice u Malostonskom zaljevu i Malom moru,
- sjeverna obala otoka Mljet od Pomene do Okuklja i otoka Lastova od Lučice na zapadu pa do Skrivene Luke,
- uvala Gornji Molunat.“

Za ove prostore“.... predviđa se nastavak gradnje i koncentracija planiranih namjena samo unutar označenih dijelova (na Kartografskom prikazu 1: Korištenje i namjena prostora, “Raspored građevinskih područja naselja i koncentracije sekundarnog stanovanja”) za obale koje su trajno izmijenile osobine, a povećanje građevinskih područja se ne predviđa.

Ostale dijelove obalnog područja obilježava nizak postotak zaposjedanja obale, uz relativno veliku gustoću naseljenosti unutar postojećih tradicionalnih aglomeracija:

- Elafitski otoci Lopud i Šipan, te naselje Slano,
- ostali dijelovi obalnog područja.

U ovim prostorima „.....u općinama gdje je postotak izgrađenosti prostora veći od postotka izgrađenosti Županije (6,1%), ne mogu se povećavati postojeća građevinska područja niti utvrđivati nova, bez obzira na njihov smještaj.

Za građevinska područja u obalnom području, ako se nalaze unutar obuhvata nacionalnog parka, parka prirode te posebnih rezervata vrijede kriteriji propisani prostornim planom posebnih obilježja. Do donošenja prostornog

planaza područja predloženih parkova prirode Elafitski otoci, Donja Neretva, Lastovo, postojećih i predloženih posebnih rezervata: Malostonski zaljev i Malo more, otok Lokrum, Velika dolina na Mljetu, otoci Mrkan, Bobara i Supetar kod Cavtata, Pod Gredom, Prud i Orepak kod Metkovića, jugoistočni dio Delta Neretve i otočić Osinj, Sv. Ilija iznad Orebića, Lokve kod Gornjih Majkova, Konavoske stijene, Delta Neretve - Parila primjenjuju se odredbe za gradnju za Prostore niskog intenziteta korištenja.“

Izvod iz PPDNŽ (Službeni glasnik DNŽ 6/03)

U PPDNŽ postojeći gospodarski sadržaj razmješteni su prema poslovnim namjenama usmjeravajućeg značenja u naseljima:

- pretežito uslužna: Lastovo.

U PPDNŽ se u sklopu turističke ponude Županije određuju sportsko-rekreativne zone u kojima se nalaze sljedeći sadržaji: športske dvorane, športska igrališta, golf igrališta, jahački centar, centar za vodene sportove i kupališne površine. Postojeće športsko rekreativne i kupališne zone su:

- športska igrališta, tereni i bazeni: Pasadur (uz hotel Solitudo), Uble (na Baškom ratu),

- kupališne zone: Pasadur (uvala Mali lago), Ubli, Portorož (uvala Skrivena luka), Glavat (otoci Lastovnjaci), Lastovo/Zaklopatica.

Na području Županije postojeće plaže prema Pravilniku o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljavati (NN, broj 50/99), odnosno potencijalni lokaliteti za rekreativne namjene nalaze se na lokalitetima:

- Pasadur, uvala Jurjeva luka, Prehodišće (rt Žrvanj), Ubli (rt Zaglav), uvala Zaklopatica, uvala Sv. Mihovil, Lučica, uvala Skrivena luka, otok Saprun (Općina Lastovo).

Za građevinska područja u obalnom području, ako se nalaze unutar obuhvata nacionalnog parka, parka prirode te posebnih rezervata vrijede kriteriji propisani prostornim planom posebnih obilježja. Do donošenja prostornog plana iz stavka 1. ove točke za područja predloženih parkova prirode Elafitski otoci, Donja Neretva, Lastovo, postojećih i predloženih posebnih rezervata: Malostonski zaljev i Malo more, otok Lokrum, Velika dolina na Mljetu, otoci Mrkan, Bobara i Supetar kod Cavtata, Pod Gredom, Prud i Orepak kod Metkovića, jugoistočni dio Delta Neretve i otočić Osinj, Sv. Ilija iznad Orebića, Lokve kod Gornjih Majkova, Konavoske stijene, Delta Neretve - Parila primjenjuju se odredbe za gradnju za prostore niskog intenziteta korištenja.

Postojeće lokacije od interesa obrane:

Lastovo 11. vojna lokacija "Velje more" Lastovo

Lastovo 12. vojna lokacija "Pleševo brdo" Lastovo

Lastovo 13. vojna lokacija "Sito", potkop, otok Prežba, Lastovo

Lastovo 14. vojna lokacija "Kremena", potkop, otok Prežba, Lastovo

Na području Županije sustav pomorskog prometa čine:

luke lokalnog značaja: Lučica, Pasadur, Sv.Mihovil, Ubli, Zaklopatica (Općina Lastovo).

Izvod iz Usklađenja PPDNŽ sa Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (Službeni glasnik DNŽ 3/05):

«54a. Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (izvan naselja) u ZOP-u

Lastovo	Pasadur	Jurjeva luka	T2	51,00	6000	Planirano
---------	---------	--------------	----	-------	------	-----------

54c. Luke nautičkog turizma

Lastovo	Pasadur	Jurjeva luka	400	Planirano
---------	---------	--------------	-----	-----------

Luke posebne namjene

Lastovo	Skrivena luka	Skrivena luka	200	Planirano
---------	---------------	---------------	-----	-----------

Izvod iz Izmjena i dopuna PPDNŽ (Službeni glasnik DNŽ 3/06):

Na str. 234. u dijelu Eksploatacijska polja istražni prostori mineralnih sirovina u podnaslovu Tehnički građevni kamen briše se za Općinu Lastovo «Ubli (lokalitet Ngonja)».

U čl. 3. točki (4) Usklađenja Prostornog plana Dubrovačko – neretvanske županije s Uredbom, u tablici «Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko – turističke namjene (izvan naselja) u ZOP-u»:

- za Općinu Lastovo naselje Pasadur, lokalitet Jurjeva Luka mijenja se iz T2 u T1, površinu iz 51,00 u 15,00 ha i kapacitet iz 6000 u 1000 kreveta,

• za Općinu Lastovo dodaje se sljedeći redak:

Lastovo	Ubli	Ex vojna zona	T2	15	1500	Planirano
---------	------	---------------	----	----	------	-----------

U čl. 3. točki (4) Usklađenja Prostornog plana Dubrovačko – neretvanske županije s Uredbom u tablici «Luke nautičkog turizma» pod Općina Lastovo, naselje Pasadur naziv lokaliteta Jurjeva Luka mijenja se u Jurjeva Luka/Kremena.

U čl. 3. točki (4) Usklađenja Prostornog plana Dubrovačko – neretvanske županije s Uredbom u tablici «Luke nautičkog turizma» dodaju se luke za Grad Korčulu Dominče, Badija i Račišće, za Općinu Blato Otočac, za Općinu Lastovo Skrivena Luka, za Općinu Lumbarda Lumbarda, za Općinu Mljet Prožurska Luka, Okuklje i Polače, za Općinu Orebić Lovište, Trstenik i Orebić (hotel «Komodor»), za Općinu Smokvica Brna, za Općinu Ston Žuljana, Kobaš i Broce, za Općinu Trpanj Trpanj te za Općinu Vela Luka Vela Luka i Gradina sve sa kapacitetom do 200 vezova i u kategoriji planirano.

U okviru planiranja za cjeloviti i usklađeni razvoj lastovskog otočja izrađen je niz sektorskih studija i ekspertiza koje su djelomično zastarjele:

Program dugoročnog razvoja i Plan prostornog uređenja jadranskog područja, Urbanistički institut SR Hrvatske, Zagreb, 1967.

Odluka koja zamjenjuje regionalni prostorni plan područja Općine Lastovo, Urbanistički institut SR Hrvatske, Zagreb, 1966. Regionalni prostorni plan Južnog Jadrana, UNDP; Urbanistički institut SR Hrvatske - Zagreb, 1969. Prostorni plan Republike Hrvatske -1989., Urbanistički institut Hrvatske - Zagreb

Izvod iz Regionalnog prostornog plana Južni Jadran, Studija plana razvoja otoka Lastovo UNDP Provedbeni urbanistički plan za naselje Ubli - Općina Lastovo, Urbanistički zavod Dalmacije - Split, 1976. Prostorni plan Općine Lastovo, Urbanistički zavod Dalmacije - Split, 1979., Provedbene odredbe Prostornog plana Općina Lastovo, Urbanistički zavod Dalmacije - Split, 1983. Izmjene i dopune prostornog plana Općine Lastovo, Urbanistički zavod Dalmacije - Split, 1988.

Detaljni plan uređenja Luke Sv. Juraj; Urbanistički institut SR Hrvatske, Zagreb, 1995.

Program razvoja poljoprivredne proizvodnje lastovskog otočja (izvadak za potrebe prostornog plana), 1995. - Razvoj turizma na Lastovskom otočju, 1995.- ;

Mreža telekomunikacija u Detaljnom planu uređenja Luke Sv. Jurja na otoku Lastovo, Teleoprema" p.o.o., Zagreb 1995.,

Idejno urbanističko rješenje vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sa Lukom Sv. Jurja, "Hidroprojekt consult" - Zagreb 1995.

Idejno rješenje opskrbe električnom energijom Luke Sv. Jurja, "VAJP" d.o.o., Zagreb 1995.

Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 02/19.)

U ožujku 2019. godine donesene su Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, s kojim postoji obveza usklađenja definirana u Odluci o izradi Izmjena i dopuna. Tiče se planiranja novih zona izdvojenih građevinskih područja izvan naselja te prometne i komunalne infrastrukture. Za izmjene i dopune rađena je Strateška procjena utjecaja na okoliš, koja je provedena za nove zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja te planiranu infrastrukturu, a čije je smjernice potrebno ugraditi u ove Izmjene i dopune.

Temeljem IID PPDNŽ u ove Izmjene i dopune uvrštene su zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene "Velje more" (T5) te zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene "Velika Letišća" (R2,R4,R6).

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Lastovo pripada slabije naseljenim područjima Hrvatske. U Općini je 2001. popisano 835 stanovnika; naselje Glavat 0 stanovnika, naselje Lastovo 451 stanovnika, naselje Pasadur 77 stanovnika, naselje Skrivena Luka 18 stanovnika, naselje Sušac 0 stanovnika, naselje Ubli 218 stanovnika, naselje Zaklopatica 71 stanovnika. Proces depopulacije, deagrarizacije i izumiranja stanovništva kontinuirano je prisutan, a stanovništvo ima obilježja duboke starosti. Analiza gotovo četrdesetogodišnjeg razdoblja pokazuju stalno negativan migracijski saldo (smanjenje prirodnog prirasta i broja stanovnika).

Gospodarstvena situacija je vrlo loša, i nemoguće je očekivati brzu izmjenu tog stanja. Nedovoljan broj stanovnika, posebno aktivnog, osnovni je problem pri poticanju bilo koje razvojne akcije. Tradicionalne grane gospodarstva, poljoprivreda i ribarstvo nazaduju, a početke razvoja turizma prekinuo je Domovinski rat, te se tek zadnjih godina ponovo razvija.

Društvene djelatnosti u Općini Lastovo relativno su razvijenije od gospodarskih, ali u cjelini promatrano ne zadovoljavaju u potpunosti potrebe stanovništva.

STANOVNIŠTVO

Općina Lastovo pripada slabije naseljenim područjima Hrvatske. Naseljena su svega četiri otoka i to najveći Lastovo, te manji Prežba, dok na otočićima Sušac i Glavat žive samo svjetioničari.

Popisom stanovništva iz 1991. u Općini je popisano 1.221 stanovnik, odnosno 987 stanovnika koji stvarno žive na području općine (stanovništvo u zemlji), budući da 234 stanovnika (gotovo 20%) žive u inozemstvu. Nakon 1991. iz općine su iselile vojne osobe bivše države i članovi njihovih obitelji, pa danas na otoku živi još 835 stanovnika, odnosno 17,8 stanovnika na km².

Proces depopulacije i izumiranja stanovništva kontinuirano je prisutan na prostoru općine. Broj stanovnika otočja rastao je do 1948. godine, kada dostiže najveći broj (1.738 stanovnika). Nakon toga slijedi stalno smanjenje broja stanovnika kao posljedica smanjenog nataliteta i prirodnog prirasta, ali prvenstveno zbog iseljavanja stanovništva u druga područja Hrvatske, u druge zemlje i na druge kontinente.

Bilanca kretanja broja stanovnika u razdoblju 1953.-1991.

Popisno razdoblje	Broj stanovnika prvi popis	Prirodni prirast +/-	Broj stanovnika prirodni prirast (2+3)	Broj stanovnika drugi popis	Razlika prema popisima +/- (3-2)	Migracijski saldo +/- (5-4)
1	2	3	4	5	6	7
1953.-1961.	1.721	+ 189	1.910	1.449	- 272	- 461
1961.-1971.	1.449	+ 48	1.497	1.210	- 239	- 287
1971.-1981.	1.210	+ 23	1.233	949	- 261	- 284
1981.-1991.	949	+ 20	969	1.221	+ 272	+ 252
Sveukupno 1953.-1991.	1.721	+ 280	2.001	1.221	- 500	- 780

Prema zadnjem popisu iz 2001.god. u općini je popisano 835 stalnih stanovnika, od čega je 726 prisutnih stanovnika naselja popisa, a 109 odsutnih u razdoblju godine dana i duže. Analiza kretanje broja stanovnika u gotovo četrdesetogodišnjem razdoblju (1953.- 1991.) pokazuje stalno smanjenje prirodnog prirasta, ali i još veće smanjenje broja stanovnika, odnosno stalno negativan migracijski saldo. U tom razdoblju iselio je čitav prirodni prirast (280 osoba) i još najmanje 500 postojećih stanovnika, a taj je broj vjerojatno znatno veći (preko 1.000 osoba), ako se prihvati činjenica da su godine 1991. popisane i osobe (234) koje više ne stanuju u ovoj Općini nego negdje u inozemstvu. Iseljavanja u neovisnoj Hrvatskoj još više povećavaju taj negativan migracijski saldo tako da se može slobodno tvrditi da je u promatranom razdoblju iz Općine Lastovo iselilo više stanovnika nego što danas u njoj živi.

Stanovništvo ima obilježja duboke starosti, jer se je već 1981. gotovo izjednačio udjel mladog (0 - 19 godina = 24,7%) i starog stanovništva (60 i više godina = 23,3%).

Posljednji službeni popis stanovništva iz 2001. godine daje podatak da je udio u ukupnom stanovništvu mladog stanovništva (0-19 godina) 25,6%, udio zrelog stanovništva (20-59 godina) 48,5%, a udio starog stanovništva (60 i više godina) 25,9%.

Ako se analizira stvarno popisano stanovništvo koje živi u Općini Lastovo (835) onda ima više muških (428) nego ženskih (407) stanovnika.

Proces deagrarizacije intenzivno je prisutan posljednjih četrdeset godina, što znači da sve manje stanovnika živi isključivo od poljodjelstva i ribarstva. Tako je godine 1953. još bilo 891 poljodjelskih stanovnika ili više od polovice (51,8%) stanovnika općine, da bi godine 1991. bilo svega 69 poljodjelskih stanovnika ili 7% od ukupnog broja stanovnika. Ovo je posljedica iseljavanja dijela poljodjelskog stanovništva, koje više ne nalazi mogućnost egzistencije u poljodjelstvu i ribarstvu, te razvoja nekih drugih djelatnosti (turizam, usluge, vojska) koje osiguravaju život i rad stanovništvu Lastova.

Udjel aktivnih stanovnika u ukupnom stanovništvu je relativno nizak (312 ili 37,4%), veoma visok je broj i udjel osoba s osobnim prihodima (182 ili 21,8%), dok zadovoljava broj i udjel uzdržavanog stanovništva (417 ili 42,2%).

Među aktivnim stanovništvom najviše ih je radilo u tercijarnim i kvartalnim uslužnim djelatnostima, veoma malo u primarnim djelatnostima, a u sekundarnim nekolicina. Smanjuje se zaposlenost u društvenom sektoru gospodarstva, a povećava u privatnom sektoru gospodarstva osnivanjem novih manjih poduzetničkih poduzeća.

Broj domaćinstava u Općini Lastovo također se stalno smanjuje. Dok je godine 1961. popisano 479 domaćinstava, godine 1991. bilo ih je 407, odnosno 2001. 291. U prosjeku su imala oko 3 člana. Najviše je

domaćinstava imalo po dva člana, zatim su približno jednako imala tri i četiri člana, odnosno bila samačka domaćinstva. Gotovo je dvostruko više bračnih parova s djecom nego bez djece. Više od 80% domaćinstava žive od prihoda iz nepoljodjelskih djelatnosti.

NASELJA

Prema službenoj statistici u općini Lastovo vodi se sedam naselja, ali samo ih je pet naseljenih (na otoku Lastovu i Prežbi), dok su Sušac i Glavat samo svjetionici.

Lastovo je najveće naselje u Općini u kojem je prema popisu iz 2001. popisano 451 stanovnika. Drugo po veličini je naselje Ublj s 218 stanovnika, dok su ostala mala naselja razmještena na otoku Lastovo u pojedinim atraktivnim područjima, kao Pasadur (77 stanovnika), Zaklopatica (71 stanovnika), te Skrivena luka (18 stanovnika) kojoj pripada i svjetionik Struga. Na otočiću (svjetioniku) Glavat i na otočiću Sušac niti jedan stanovnik. Istovremeno je popisano 688 stanova (46.326 m²). Stambeni fond činila su 472 stana za stalno stanovanje (34.614 m²). Stanovi za povremeno stanovanje sudjeluju s 20% u ukupnom broju stanova.

Lastovo, najveće naselje u Općini orijentirano na jug prema prostranom i plodnom polju počelo se graditi u XI. stoljeću. Interesantan amfiteatralni smještaj aglomeracije naselja prvenstveno je nastao iz sigurnosnih razloga u prošlosti zbog mogućeg napada s mora.

Naselje (Selo) Lastovo s dobro očuvanom i osebnom mediteranskom autohtonom arhitekturom, s uskim ulicama i stepeništima, vrijednim objektima, razvijenim funkcijama i s najviše stanovnika, koje je sačuvalo slikovitu narodnu nošnju, koju Lastovci oblače samo prilikom svečanosti, uvijek je predstavljalo središte otoka i Općine.

Sastavni dio i u funkciji naselja Lastovo su na sjevernoj obali otoka još stara i djelomično napuštena ribarska luka Lučica, čija skupina kuća predstavlja i izuzetno privlačnu i lijepu marinsku ruralnu cjelinu, te pristanište Sveti Mihovil, luka glavnog naselja s kojim je povezana cestom.

Lastovo je najduže razvijalo svoju stambenu i agrarnu funkciju, jer je u njemu živjelo gotovo cjelokupno stanovništvo otoka, i odatle se odlazilo raditi u plodna polja. Postepeno ono razvija i druge funkcije, a osobito najosnovnije lokalne središnje uslužne funkcije potrebne stanovništvu čitavog otoka i Općine u svakodnevnom životu. Tako danas u njemu djeluju: Općinsko poglavarstvo, prekršajni sud, policijska stanica, osnovna škola, narodno sveučilište, zdravstvena stanica, pošta, meteorološka stanica, rimokatolički župni ured i crkva, ogranak Matice Hrvatske, društvo za posredovanje i zastupanje u osiguranju, turistička zajednica općine Lastovo, društvene, sportske i druge organizacije, društva, klubovi i sl.

Procesi deagrarizacije i urbanizacije zahvatili su i ovo naselje, pa je prema odgovarajućim kriterijima ono preobraženo u jače urbanizirano naselje. Sve su kuće građene iz tvrdog materijala. Ima 328 stanova (površine 24.893 m²), što znači da je prosječna veličina stana oko 75 m² površine. Od toga je 198 nastanjenih stanova za stalno stanovanje, 39 privremeno nenastanjenih stanova, 22 napuštena stana, te 68 stanova (5.049 m²), koji se povremeno koriste za odmor i rekreaciju. Od 259 stanova namijenjenih za stalno stanovanje oko 3/4 ima osigurane sve komunalne priključke, a gotovo 60% ima u stanu ugrađene sve potrebne instalacije.

U Lastovu su se postepeno razvijale i gospodarske funkcije, od kojih su Poljoprivredna zadruga s vinarskim podrumom i mlinom za preradu maslina u ulje u funkciji temeljne poljodjelske proizvodnje na otoku, a "Komunalac" poduzeće za pružanje komunalnih usluga u Općini.

U najnovije doba u Lastovu je osnovano nekoliko desetaka privatnih i dioničarskih poduzeća registriranih za obavljanje veoma raznolikih djelatnosti (poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, marikultura, proizvodnja, brodogradnja, obrt, građevinarstvo, trgovina, ugostiteljstvo, turizam, poslovne i druge usluge, promet i drugo) i na taj način su oživjeli gospodarsku aktivnost. Tek se trebaju iskazati pravi učinci.

Ubli, drugo po veličini naselje i najvažnija luka na otoku smješteno je u istoimenoj uvali na zapadu otoka. U njemu tek poslije 1921. Talijani osnivaju ribarsku koloniju, gdje su izgradili luku (pristanište) i naselje, te doselili oko stotinu stanovnika (talijanskih mladića) -ribara iz Južne Italije. Time je započela talijanizacija otoka. Nakon godine 1943. odnosno nakon 2. svjetskog rata iselili su se svi Talijani i članovi njihovih obitelji s otoka. Naselje Ubli popunjava se novim doseljenim stanovništvom vezanim za novu posebnu funkciju (vojnu) tog dijela otoka. I ovo naselje poprima socio-gospodarska obilježja jače urbaniziranog naselja. Naselje Ubli preuzelo je prometnu funkciju na otoku, ali i neke druge šireg značenja vezane za razvijanje vojne, turističke i poljodjelske funkcije. Tako se tamo nalazi Luka -pristanište, Lučka kapetanija, ispostava Jadrolinije, granična morska policija i potrebno carinsko nadzorno mjesto prvenstveno zbog nautičara turista kojima je tu jedan od ulaza u Hrvatsku, benzinska stanica, sve uslužne i slične funkcije vezane za vojsku (stanovanje, dom vojske, kino dvorana, podružnica HVIDRE za otok Lastovo), ali i neke gospodarske funkcije osnovane posljednjih godina iz sektora trgovine, ugostiteljstva, turizma i drugih nekih usluga. Treba očekivati osnivanje novih funkcija.

Naselje ima 120 stanova (površine 8.161 m²), od kojih je 96 bilo nastanjeno (6.654 m²), 11 je stanova privremeno nenastanjeno, a 13 se stanova povremeno koristilo za odmor i rekreaciju. Stanovi su opremljeni potrebnim instalacijama, a naselje ima komunalnu infrastrukturu.

Ostala tri naselja na otoku Lastovo smještena uz uvale na tri različite strane otoka osnovana su još prije I. svjetskog rata. Nikada se nisu razvila u veća naselja niti bila potpuno komunalno opremljena, a godine 1991. su dostigla najviši broj stanovnika. Pasadur i Zaklopatica imaju obilježja slabije urbaniziranih naselja, a Skrivena Luka ruralnog naselja.

Pasadur, naselje u blizini mosta između otoka Lastovo i Prežba na najužem dijelu između Velikog i Malog jezera. Uz stambenu funkciju razvija uglavnom turizam, koji treba postati potencijalno glavna gospodarska djelatnost. U Pasaduru su već izgrađeni hotelski objekti (hotel "Solitudo"). Za potrebe turista i lokalnog stanovništva otvaraju se i druge najpotrebnije funkcije.

U naselju se 1991. nalazilo 45 stanova (površine 3.987 m²), odnosno prosječne površine 108 m², od kojih je 24 stalno nastanjeno, a 20 stanova je služilo povremeno za odmor i rekreaciju. Područje naselja se i dalje intenzivno izgrađuje.

Zaklopatica, naselje u istoimenoj uvali na sjevernom dijelu otoka izdvojilo se je iz naselja Lastovo. To je drugo pristanište po veličini i važnosti na otoku Lastovu. Po popisu 1991. imalo je 30 stanova s 3.043 m² površine, od kojih je 21 stalno nastanjen, a 9 se koristi povremeno za odmor i rekreaciju. Područje naselja se i dalje intenzivno izgrađuje.

Skrivena Luka, naselje u istoimenoj uvali na južnom dijelu otoka najslabije je komunalno opremljeno. Gotovo čitav stambeni fond izgrađen je poslije 1971. godine.

Uključujući i Rt Strugu sa svjetioničarima, imalo je 1991. svega 19 stanova s 1.520 m² površine, od kojih je 5 stalno nastanjenih stanova, a 14 stanova se koristi povremeno za odmor i rekreaciju. Područje naselja se i dalje intenzivno izgrađuje.

Svjetionici Sušac i Glavat, na istoimenim otočićima obavljaju svjetioničarsku funkciju, veoma važnu djelatnost radi sigurnosti plovidbe u ovom dijelu Jadranskog mora. Vode se kao naselja iako su na njima izgrađeni samo objekti s nekoliko stanova za smještaj svjetioničara. Ubuduće ih se ne bi trebalo statistički voditi kao naselja.

GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Gospodarstvena situacija u Općini je vrlo loša, i nemoguće je očekivati brzu izmjenju tog stanja. Nedovoljan broj stanovnika, posebno onog aktivnog osnovni je problem pri poticanju bilo koje razvojne akcije. Tradicionalna grana gospodarstva - poljoprivreda zbog toga nazaduje, a niti s ribarstvom nije bolje. Početke razvoja turizma prekinuo je Domovinski rat, a poznata situacija izolacije Lastova zbog statusa baze JNA, i

nakon njezinog odlaska nije mnogo bolja zbog slabe prometne povezanosti s kopnom, drugim većim otocima, a posebno Dubrovnikom kao županijskim središtem.

Analiza gospodarske strukture Općine pokazuje da primarni sektor s gotovo 50% ima najveći udjel u društvenom proizvodu gospodarstva, dok tercijarni sektor ima najznačajniji udjel (80%) u ukupnoj zaposlenosti u gospodarstvu. Četvrtinu zaposlenih u gospodarstvu čine žene.

Poljodjelstvo i ribarstvo s preko 40% udjela u društvenom proizvodu i gotovo 12% u ukupnoj zaposlenosti tradicionalno je razvijena gospodarska djelatnost. Obradive površine čine ispod 9% ukupnih površina, ali vrlo kvalitetnog i plodnog zemljišta na kojem vinova loza, maslina i druge voćarske kulture uspješno izdržavaju ljetne suše. Najveći udjel u strukturi obradivih površina s 187 hektara imaju voćnjaci i maslinici, odnosno oranice i vrtovi s 169 hektara. Vinogradi se protežu na 118 hektara ili 2,23% ukupnih površina. Značajan dio obradivih površina je posljednjih desetak godina zapušten.

Ribarstvo je oduvijek bilo važan izvor prihoda lokalnog stanovništva, lako prirodna obilježja lastovskog arhipelaga predstavljaju veliki potencijal i čine temelj ove gospodarske grane, i ona posljednjih godina stagnira. Na području Općine registrirano je 115 ribara, a tradicionalno ribarstvo dijelom prerasta u sportsko - ribolovni turizam.

Ugostiteljstvo i turizam sa samo 1% udjela u društvenom proizvodu, ali s 25% u ukupnoj zaposlenosti otoka predstavlja značajan razvojni potencijal. Na otoku je evidentirano 684 kreveta.

Ostale gospodarske djelatnosti (graditeljstvo, promet, trgovina, obrtništvo) bilježe određenu aktivnost, ali rezultati nisu zadovoljavajući, niti su kvalitetno zadovoljene potrebe stanovništva.

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Društvene djelatnosti u Općini Lastovo relativno su razvijenije od gospodarskih, ali u cjelini promatrano ne zadovoljavaju u potpunosti potrebe stanovništva. Osnovni problem je u njihovom lociranju i dimenzioniranju, zbog vrlo malog broja stanovnika što ne dozvoljava disperziju takvih objekata i sadržaja, nego nameće njihovu koncentraciju. Ukupan broj zaposlenih u društvenim djelatnostima je oko 60, od toga trećina u obrazovanju i kulturi, polovica u općinskim državnim i ostalim javnim službama, i ostatak u zdravstvu.

Predškolski odgoj realiziran je kroz dječji vrtić u Lastovu s oko 40 polaznika.

Osnovna škola djeluje također samo u Lastovu s oko 90 polaznika u osam odjeljenja i 18 zaposlenih djelatnika.

Kulturne institucije i organizacije djeluju uglavnom na amaterskoj osnovi. Uz muzej sa dvjestotinjak eksponata postoji knjižnica s 3000 knjiga i polivalentna dvorana s 250 mjesta.

Sport i rekreacija. Aktivnosti se odvijaju pretežno kroz program tjelesne kulture odgojno obrazovnih ustanova. Postoji nogometni teren i školska sportska dvorana. NK Omladinac se takmiči u međuopćinskoj ligi Dubrovačko-neretvanske županije.

Zdravstvena zaštita osigurana je u zdravstvenoj stanici u Lastovu koja zapošljava dva liječnika. Djeluje i zubni terapeut, a postoji i ljekarna s 1 farmaceutom.

Općinske službe, ispostave državnih institucija, službe MUP-a i sl. smještene su također u Lastovu.

2. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Opći ciljevi prostornog uređenja najbolje i najsazetije su utvrđeni odrednicama Zakona o prostornom uređenju. Prostornim uređenjem osigurava se gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Republike Hrvatske kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom.

Gospodarenjem, zaštitom i upravljanjem prostorom ostvaruju se uvjeti za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša, racionalno korištenje prirodnih i povijesnih dobara na načelu integralnog pristupa u planiranju prostora kroz:

- poznavanje, provjeru i ocjenu mogućnosti razvoja u prostoru
- izradu dokumenata prostornog uređenja
- praćenje provedbe dokumenata prostornog uređenja.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja

Zadatak Plana je u prvom redu da na temelju svestrane analize stanja u prostoru Lastova, opredjeljenja u odnosu na razvoj i dugoročne ciljeve Hrvatske i Županije Dubrovačko-Neretvanske stvori operativne planerske podloge za usmjeravanje politike uređenja i korištenja prostora. Za to je potrebno utvrditi plansko-razvojnu orijentaciju i strategiju općine Lastovo na integralnom-globalnom nivou, a tek kao izvedenice toga i za sve pojedine razvojne komponente posebno.

S obzirom da Lastovo istovremeno pripada i problemskim (pogranična područja, otoci) i osobito vrijednim područjima Hrvatske za koja tek predstoji izrada kompleksnih nacionalnih program koji trebaju definirati revitalizaciju (gospodarski, društveni i prostorni razvoj), da ne postoje neophodna kompleksna istraživanja faune i flore i općih ekoloških značajki, vrlo je teško objektivno utvrditi posebne ciljeve prostornog uređenja.

Stoga se u njihovom definiranju polazi od globalnih ciljeva, a mogu se pojednostavljeno iskazati kao:

- na temelju dosadašnje planske dokumentacije i dostignutog stupnja znanja predložiti politiku prostornog razvoja i uređenja općine Lastovo koja će osigurati ravnotežu između urgentnih potreba razvoja i zaštite;
- na temelju postavki iz dosadašnje planske dokumentacije i dostignutog stupnja znanja o karakteristikama prirodnih i stvorenih sustava predložiti primjenljiv sustav zaštite prostora, koji će istovremeno omogućiti brzu realizaciju za život otoka neophodnih aktivnosti, te
- predložiti određene normative korištenja prostora, u smislu očuvanja optimalne ravnoteže između razvoja i zaštite okoliša, a do izrade potrebnih detaljnih istraživanja.

3. Plan prostornog uređenja

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Osnovni konceptualni okvir prostornog uređenja otoka Lastova definiran je Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Lastovo istovremeno pripada i problemskim (pogranična područja, otoci) i osobito vrijednim područjima Hrvatske koja se utvrđuju kao područje od strateškog interesa za Hrvatsku. Taj okvir preuzima i razrađuje Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije.

Zbog naglašenih estetskih, ekoloških, kulturno-povijesnih i turističko-rekreacijskih vrijednosti Lastovsko otočje proglašeno je Parkom prirode. Park prirode se osniva da bi se zaštitilo određeno prirodno područje od izrazitije gospodarske eksploatacije ili izgrađivanja koji su na prostoru već prisutni. Na taj se način prisutnost turizma, ili koje druge gospodarske djelatnosti, ne isključuje s područja Općine Lastovo nego se dovodi u takve opće uvjete pod kojima se uklanja opasnost da razvitak turizma uništi glavno dobro koje taj razvitak omogućuje. Za parkove prirode obavezna je izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja.

Do izrade i donošenja Prostornog plana Parka prirode Lastovsko otočje, prostorno uređenje Općine temeljit će se na postavkama ovog Prostornog plana uređenja Općine Lastovo, te drugim provedbenim dokumentima prostornog uređenja. Prostorni plan uređenja sastoji se, u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, od tekstualnih i grafičkih priloga. Granice zahvata Plana su granice Općine Lastovo.

Prostornim planom predložena je organizacija i namjena prostora, utvrđene su granice građevinskih područja naselja i područja za gospodarske djelatnosti i sportsko-rekreacijske zone, utvrđeni su režimi uređivanja prostora sa smjernicama i mjerama zaštite, sanacije i uređenje osobito vrijednih, te zaštićenih i ugroženih dijelova okoliša, planirana je mreža komunalne i prometne infrastrukture.

U sustavu središnjih naselja, naselje Lastovo određeno je kao lokalno središte, te je potrebno opremanje istog odgovarajućim središnjim funkcijama. Ostala naselja su Ubli, Pasadur, Zaklopatica, Skrivena Luka, Glavat i Sušac.

Budući razvitak Lastova utemeljen na novim tržišnim, poduzetničkim odnosima bit će usmjeren na razvoj:

- **ugostiteljsko-turističke djelatnosti,**
- **poljodjelstva i ribarstvo,**

dok će obrtništvo, trgovina, promet i komunalna djelatnost u svom daljnjem razvoju imati status pomoćnih djelatnosti bez čijeg kvalitetnog funkcioniranja nije moguće odvijanje života na otoku. **Zaustavljanje iseljavanja stanovništva** jedan je od osnovnih preduvjeta daljnjeg razvoja.

Turističko - ugostiteljsku djelatnost kao vodeću djelatnost na otoku predodređuju izuzetno pogodni klimatski, prirodni i od čovjeka stvoreni uvjeti. Stoga općinu, odnosno arhipelag Lastovo treba razvijati kao izuzetnu kariku u lancu prirodno najvrjednijih dijelova Hrvatske.

U planiranju turističkih aktivnosti i sadržaja ne smiju se ponoviti greške napravljene na velikom dijelu našeg priobalja, gdje je turizam uzrokovao nestanak velikih površina izvorne prirodne sredine. Sačuvanost, ljepota i potencijal krajobraza upućuju na vrste turizma koje podrazumijevaju integriranje u tradicionalne vrijednosti lokalne sredine, a ne podređivanje artificijelnim strukturama.

Poljodjelstvo će, uz turizam, biti jedan od nositelja razvitka. Brojna polja s kvalitetnom zemljišnom podlogom predstavljaju realnu podlogu za razvitak ove djelatnosti. Sustavne državne poticajne mjere preduvjet su za intenziviranje poljodjelske proizvodnje.

Ribarstvo je djelatnost na kojoj će se također temeljiti budući razvitak. Postojeća bogata lovišta plave i bijele ribe i rakova osnova su razvoja ove djelatnosti. Postoje i velike mogućnosti za uzgoj ribe u mnogobrojnim zaštićenim uvalama, ali je marikultura u koliziji sa zaštićenom prirodom.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Osnovna organizacija prostora

S obzirom na specifičnosti pojedinih dijelova općine planiran je osnovni model prostorne organizacije po područjima. Planom se predviđa njihova prometna, funkcionalna i kooperativna povezanost, ali i specifični pojedinačni razvoj na osnovici njihovih raznolikosti.

Prostor Općine Lastovo podijeljen je na:

1. površine unutar građevinskih područja

A) građevinska područja naselja

- građevinska područja naselja Lastovo, Ubli, Pasadur/Prehodišće, Zaklopatica, Skrivena Luka
- zone gospodarske-ugostiteljsko-turističke, gospodarske-poslovne i sportsko-rekreacijske namjene unutar građevinskog područja naselja, groblja i uređene plaže:
 - zone gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskih područja naselja (T_N): Sv.Mihovil (T_{N3}), Skrivena luka (T_{N2}, T_{N3}), Gornji Portorus u Skrivenoj Luci (T_{N3}), Hotel Solitudo u Pasaduru (T_{N1}), Ubli/Zaglav (T_{N3})
 - zone gospodarske-poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja (K_N): Ubli (K_{N1}, K_{N2}, K_{N3}), Lastovo (K_{N1}, K_{N2}, K_{N3})
 - zone sportsko-rekreacijske namjene unutar građevinskog područja naselja (R_N): Lastovo (R_{N3}, R_{N4}), Ubli (R_N), Pasadur (R_N)
 - uređene plaže (UP)
 - groblje

B) zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske-ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske namjene i zone posebne namjene:

- zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene (T)
- zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene (R)
- građevinska područja posebne namjene (N):
 - pp MOL "Velje more"
 - POM "Pleševo brdo"
 - pp MOL "Skrivena Luka"
 - pp MOL bivša vojarna "Maršalka"
 - potkop "Sita" – potkop, otok Prežba
 - pristanište za brodove "Jurjeva luka"
 - plutačni vez "Velji lago" – Ubli (otok Makarac)"

C) površine za prometnu i ostalu infrastrukturu

2. površine izvan građevinskih područja:

- poljoprivredne površine
- šume i šumsko zemljište
- zaštićena područja i ostale šumske i poljoprivredne površine
- morske površine i vodozaštitna područja
- prirodne plaže.

Područje Lastova; sjeverni i sjeveroistočni dio otoka bez posebnih visova, ali s brojnim plodnim poljima i potpuno specifičnog krajobraza. Uz središte Općine Lastovo, s dijelovima naselja Lučica i Sv. Mihovil, interesantno za buduću izgradnju je i područje Zaklopatice, naselja u razvoju na krajnjem sjevernom dijelu otoka. Karakteristično je po vrlo strmim stranama koje se spuštaju u more i po uvalama okrenutim na sjever.

Područje Ubla, sa zapadne strane visoke brdovite jezgre otoka gdje visovi Debelog i Pleševog Brda čine granicu područja. Karakteristično je po vrlo razvedenoj obali punoj pitomih uvala, manjih otočića i klifovitoj, vrlo strmoj obali na jugozapadu Lastova. Uz vrlo značajnu prometnu ulogu, prenamjenom ranijih vojnih zona otvorit će se mogućnosti razvoja turizma, ali i razvitak ostalih gospodarskih djelatnosti. U zaleđu naselja su i vrlo kvalitetne poljoprivredne površine.

Područje Pasadura, na sjeverozapadnom dijelu Lastova, s otocima Prežba i Mrčara, karakteristično je po velikoj razvedenosti obale i izuzetno kvalitetnom prostoru za razvoj turizma.

Zbog izuzetnim maritimnih pogodnosti nautički centar predviđen u uvali Kremena/Jurjeva luka bit će, uz osnovne funkcije, i ishodište za ostale destinacije na otočju.

Područje Skrivene Luke, koje čini južni i jugoistočni dio otoka, a osnovna mu je karakteristika nagnutost terena prema moru na jugu i strma kamenita obala na jugoistoku, kao i vjerojatno najbolja i najzdravija klima na cijelom Lastovu. Zaštićena uvala pruža mogućnost formiranja većeg broja privezišta za nautičare, a prostori uz uvalu omogućuju kvalitetnu izgradnju manjih stacionarnih kapaciteta.

Zapadna otočna skupina (Kopište i Sušac), odnosno

Istočne otočne skupine (Lastovnjaci i Vrhovnjaci) se zbog svojih izuzetnih prirodnih vrijednosti posebno štite i na njima se ne predviđa nikakva izgradnja.

Planom su određene površine za prometnu i komunalnu infrastrukturu i građevine. Javne ceste određene posebnom Odlukom su:

- državna cesta D119: Ubli-Lastovo
- županijska cesta Ž6230: Pasadur (L69063)-Ubli (D119)
- lokalne ceste:
 - L69034: Zaklopatica-Lastovo (D119)
 - L69035: Lastovo (D119)-Skrivena Luka
 - L69062: Prehodišće-Pasadur (Ž6230)
 - L69063: Kremena (planirano)-Jurjeva Luka-Pasadur (Ž6230)
 - L69065: Lastovo (L69035)-Barje
 - L69080: D119-Skrivena Luka (L69035).

Ostale su još nerazvrstane ceste (D119-Velje more i druge ceste), u nadležnosti Općine. Poljski i protupožarni putevi određuju se i uređuju sukladno posebnim propisima.

Poljoprivredne površine I. kategorije zaštite su namijenjene isključivo poljoprivrednoj proizvodnji i ne mogu se koristiti za druge namjene osim iznimno za izgradnju gospodarskih objekata u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, te objekata infrastrukture. U zonama visokog zelenila - šumama - ne mogu se graditi stambene i proizvodne građevine.

Morske površine podijeljene su na plovne putove, zone za privez brodova, priobalno more namijenjeno lučkim djelatnostima, gradskoj luci, marini, sportskoj lučici, plaži i dr.

Namjena površina

Građevinska područja prikazana su na katastarskim podlogama u mjerilu 1:5000.

Plan sadrži podjelu prema osnovnim namjenama:

- Površine unutar građevinskih područja:
 - Razvoj i uređenje prostora/površina naselja
 - Građevinska područja naselja (izgrađeni, neizgrađeni i neuređeni dio)
 - zone gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskih područja naselja (T_N)
 - zone gospodarske-poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja (K_N)
 - zone sportsko-rekreacijske namjene unutar građevinskog područja naselja (R_N)
 - uređene plaže (UP)
 - površine groblja
 - Razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja (izgrađeni, neizgrađeni i neuređeni dio)
 - zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene (T)
 - zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene (R)
 - građevinska područja posebne namjene (N)
 - Površine izvan građevinskih područja
 - poljoprivredne površine (P)
 - šume i šumsko zemljište (Š)
 - zaštićena područja i ostale šumske i poljoprivredne površine
 - morske površine i vodozaštitna područja
 - prirodne plaže (PP).

Građevinska područja naselja,

namijenjena su za gradnju i razvitak naselja, odnosno za gradnju stambenih, javnih, poslovnih građevina, zatim građevina i sadržaja društvenog standarda, sporta i rekreacije, za parkove, groblja i posebnu namjenu, kulturne i zdravstvene građevine, ugostiteljske i turističke sadržaje i sl. Pored navedenih sadržaja u naselju se, pod posebnim uvjetima, mogu graditi i manja skladišta, komunalni servisi i uređaji, različite radionice i manji obrtnički i proizvodni pogoni i druge građevine. Unutar građevinskog područja su i prometne površine primarne i sekundarne cestovne mreže u naselju.

Ugostiteljsko-turističke zone,

namijenjene su prvenstveno izgradnji **ugostiteljsko-turističkih** sadržaja. Uz uređenje postojeće turističke zone hotela Solitudo planira se proširenje te zone prema jugoistoku za 1,65 ha radi povećanja kategorije hotela. Također je obavljena prenamjena bivših vojnih zona u Jurjevoj luci i naselju Ubli.

Poslovne zone,

namijenjene su izgradnji nezagađujuće industrije, servisa, većih radionica proizvodnog zanatstva i drugih uslužnih i proizvodnih pogona male privrede.

Uz postojeću manju komunalnu zonu u naselju Lastovo koja se zadržava unutar postojećih granica, planom se predviđa prenamjena bivše vojne zone u zaleđu naselja Ubli u najznačajniju radnu zonu površine 4,45 ha. Uz izgradnju gore navedenih sadržaja, ostavlja se i mogućnost formiranja manje slobodne carinske zone. Planom je predviđena i zona gospodarske-poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja Lastovo (K_{N1}, K_{N2}, K_{N3}).

Proširenje luka zahtjeva veće površine unutar naselja te se procjenjuje da će cca 1,2 ha u Sv. Mihovilu i 2 ha u Ublima biti namijenjeno lučkim sadržajima i postrojenjima.

Zona helidroma površine 1,4 ha u Ublima rezervirana je za izgradnju potrebnih sadržaja.

Zone sporta i rekreacije,

za potrebe stalnog stanovništva, posebno mladeži, kao i turista za uređenim prostorima namijenjenim sportu i rekreaciji danas nisu niti izdaleka zadovoljene.

Osnovni prostori, novi objekti i tereni planiraju se unutar svih naselja. Zbog većih potreba stanovništva, a i zbog gostiju/turista planiraju se sportsko-rekreacijski centri:

- u Lastovu, sa sportskom dvoranom na dvije lokacije (zapadno od nogometnog igrališta ili u zoni Sv. Martin),
- u naselju Pasadur, uz turističku zonu Solitudo i uz most na Prežbi,
- u naselju Ubli ispred ex hotela Sirena i na punti Zaglav.

Javna i društvena namjena

Dom za starije i nemoćne osobe smjestit će se unutar građevinskog područja naselja Ubli na k.č.br. 1031/1, 1031/2 i 1063.

Uređene i prirodne plaže

Na području Općine Lastovo određene su sljedeće prirodne plaže:

- uvala Saplun
- Kručica
- Sito
- Glavat (otoci Lastovnjaci)
- uvala Borova
- uvala Korita
- Uska
- Barje
- Zace
- Sušac (Portić)

Uređene plaže su sljedeće:

- Lastovo (Lučica i Sv. Mihovil)
- Ubli (rt Zaglav)
- Skrivena luka
- Pasadur
- Prehodišće
- Jurjeva luka
- uvala Velika Letišća.

Unutar obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Lastovo zone/lokacije posebne namjene su:

- pp MOL-a "Velje more"
- POM "Pleševo brdo"

- vojna luka (pristanište za brodove) "Jurjeva luka"
- potkop "Sita" – potkop, otok Prežba
- pp MOL „Skrivena luka“
- pp MOL bivša vojarna „Maršalka“
- plutačni vez "Velji lago" – Ubli (otok Makarac).

Zaštitne zone i ostali uvjeti propisani su odredbama za provođenje.

Površine za prometnu i ostalu infrastrukturu i građevine

Planom su predložena osnovna rješenja prometne, komunalne i ostale infrastrukture. Za pojedina predložena rješenja neophodno je izraditi neophodnu studijsku i idejnu tehničku dokumentaciju koja će preciznije utvrditi trase ili lokacije pojedinih objekata.

Za dogradnju i uređenje luka trebalo bi izraditi studije (idejne projekte), koje bi utvrdile njihove sadržaje, funkcije, kapacitete, veličinu prostora njihove zone itd.

Luka Ubli, kao luka lokalnog značaja, zahtijeva značajne rekonstrukcije i proširenja. Procjenjuje se da će za ove zahvate biti potrebno cca 2 ha, dok će Luka Sv.Mihovila zauzimati prostor od cca 1.2 ha.

Planirana cestovna mreža temelji se prvenstveno na rekonstrukciji i poboljšanju postojećih prometnica i puteva te izgradnji novih trasa i cestovnih objekata. Na nivou plana predlaže se i buduće razvrstavanje primarne i sekundarne cestovne mreže.

Programom razvoja prometne mreže Lastova, koji je utvrdilo Općinsko vijeće, definirane su trase, dinamika izgradnje, i ostale karakteristike nerazvrstane prometne mreže (pomoćni, šumski, vojni, prilazni, poljski i drugi putovi). Planom su naznačeni prioritetni pravci, a njihova dužina iznosi cca 27 km.

Planirani putovi su: Gornji Portorus-Veljo more, Skrivena luka-Velja lokva, Hrastove-Zle polje-Velji dolac.

Lokacija zračne luke samo je naznačena bez definiranja zone izgradnje što je predmet posebnih studija, dok je za helidrom u Ublima rezervirana površina od 1,4 ha.

Telekomunikacijski sustav veza planiran je u koridorima cestovne mreže.

Planirana vodoopskrba zahtijeva izgradnju većeg broja osnovnih objekata koji se u pravilu predviđaju izvan građevinskih područja.

Planirana odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda temelji se na izgradnji nekoliko lokalnih podsustava odvodnje i pročišćavanja jedinstvenih na razini područja ili zone. Planom su naznačene moguće lokacije uređaja za pročišćavanje s podmorskim ispustima, dok će se definitivne lokacije utvrdit posebnim studijama.

Planirani sustav elektroopskrbe povezat će se na elektroenergetsku mrežu Hrvatske preko rasklopišta Prehodišće, odnosno trafo stanica TS 35/10 kV koja je osnovna točka distribucije elektroenergije u lokalnu mrežu jačine 10 kV. Planirana mreža bit će izvedena podzemnim kablovima u pravilu u koridorima cestovnih prometnica. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih trafostanica TS 10/0,4 kV i izgradnja distributivne mreže napona 0,4 kV prilagodit će se budućim stvarnim potrebama.

Postojeće groblje u Lastovu jedino je na otoku i u cijeloj Općini. Planira se njegovo proširenje u polje prema jugu, uz adekvatnu obnovu i uređenje u arhitektonskom i hortikulturnom smislu.

Na području Općine Lastovo otpad se odlaže na lokaciji postojećeg odlagališta "Sozanj", prikazan tablicom u nastavku.

Građevine za odlaganje otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije

Općina	naselje	lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	POG
Lastovo	Lastovo	Sozanj	OK, OI, GO, PS		post (OK, OI) plan (GO, PS)	da

OK-odlagalište komunalnog otpada, OI-odlagalište inertnog otpada, GO-građevina za obradu građevinskog otpada, PS-pretovarna stanica

Postojeće odlagalište otpada "Sozanj", koje je prije funkcioniralo kao službeno odlagalište, u međuvremenu je ograđeno, formirana je kazeta, dovedena je komunalna infrastruktura, postavljena je vaga i objekt za zaposlene.

Temeljem važećeg Zakona koji regulira gospodarenje otpadom, važećeg Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i važećeg Plana gospodarenja otpadom na području Općine Lastovo, u Općini Lastovo predviđeno je sljedeće:

1. uspostaviti sustav organiziranog rasporeda odgovarajućih spremnika/posuda/kontejnera – zelenih otoka za odvojeno skupljanje papirnato i kartonskog otpada, otpadnog PET, stakla i metala, odnosno otpada koji u velikoj većini spada u ambalažni otpad
2. uspostaviti sustav organiziranog prikupljanja otpada i rasporeda odgovarajućih spremnika/posuda/kontejnera – mini reciklažnih dvorišta za odvojeno skupljanje osnovnih skupina otpada: papir i karton, ambalažnog stakla, plastične i metalne ambalaže, istrošene baterije, motorna ulja, stari namještaj i drugi glomazni otpad
3. objekt kompostane, koji je namijenjen za obradu biorazgradivog otpada-zelenog otpada, skupljenog s javnih površina naselja, vrtova i okućnica domaćinstava, a treba biti opremljen s najnužnijom radnom opremom, na lokaciji postojećeg odlagališta otpada "Sozanj"
4. sortirnica, na lokaciji postojećeg odlagališta "Sozanj"
5. pretovarna stanica, na lokaciji postojećeg odlagališta "Sozanj".

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)

Tablica 3.

	OPĆINA LASTOVO	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Općine	stan /ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinska područja naselja ukupno	GP	123,65	2,34	6,41
	-izgrađeni dio		113,48	2,15	
	-neizgrađeni dio		3,57	0,07	
	-neuređeni dio		6,6	0,12	
1.2.	Izdvojena građevinska područja izvan naselja - ukupno		45,59	0,86	17,4
		I	-		
		E	-		
		H	-		
		K	-		
	T		30,59	0,57	

		R	15,0	0,28	
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno - obradive	P P1 P2 P3	413,13 - 286,69 126,44		0,52*
1.4.	Šumske površine ukupno - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	2254,70 - - 2254,70		2,85*
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	2432,06		1250*
1.6.	Vodne površine ukupno - vodotoci - jezera - akumulacije - retencije - ribnjaci	V			*
1.7.	Ostale površine ukupno	N IS G	14,87		0,02*
Općina Lastovo			5.284,00	100	6,32*
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština ukupno - nacionalni park - park prirode - ostali zaštićeni dijelovi prirode	NP PP	19575,76 19575,76		23,44*
2.2.	Zaštićena graditeljska baština - arheološka područja - povijesne graditeljske cjeline		42558,20 42558,20		50,96*
Općina Lastovo ukupno			5.284,00		*
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	More i morska obala područje	obalno otočno	ha,km ha,km		
3.2.	Energija	proizvodnja potrošnja	MW MWh	ne iskazuje se	
3.3.	Voda	vodozahvat potrošnja	u 1000 m3 u 1000 m3		
3.4.	Mineralne sirovine		jed. mjere za sirovinu		

Općina ukupno	Lastovo		5.284,00		
------------------	---------	--	----------	--	--

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Prema službenoj statistici danas se u Općini vodi sedam naselja, pet na otoku Lastovu i Prežbi, a po jedno na otočićima Sušac i Glavat (svjetionici).

Planom se predlaže uspostavljanje funkcionalnog sustava središnjih naselja, uvažavajući prostorne, komunalne i socijalne karakteristike, odnosno postojeći i planirani razmještaj funkcija i stanovništva.

U sustavu središnjih naselja, naselje Lastovo određeno je kao lokalno središte, te je potrebno opremanje istog odgovarajućim središnjim funkcijama. Ostala naselja su Ubli, Pasadur, Zaklopatica, Skrivena Luka, Glavat i Sušac.

Lastovo (važnije lokalno središte) će zadržati i u budućnosti ulogu općinskog središta, u kojem će biti locirana državna upravna i lokalna samoupravna vlast i administracija. I dalje će se razvijati servisni sadržaji primarnih djelatnosti (poljoprivreda), a pojačano i sadržaji sekundarnih djelatnosti (proizvodnja, proizvodni obrt i sl.). Osim navedenog u Lastovu će se i dalje razvijati tercijarne i kvartalne djelatnosti, čineći ga dominantnim u tom smislu. Lastovo - "Selo" je uvijek bilo središte otoka, a u nekim periodima i jedino naselje. Velika i izvanredna kulturno-povijesna i graditeljska baština predstavlja najveći lastovski resurs koji će, obnovljen i bitno drugačije prezentiran, predstavljati jedan od osnova razvoja turizma. Stoga se planira njegova temeljita revitalizacija, rekonstrukcija, obnova, i daljnji razvoj. To je vrlo odgovoran i težak posao, koji iziskuje mnogo novaca, ali njegovo stanje i faktor vremena traži momentalnu akciju. Predviđena daljnja gradnja moguća je samo kvalitetnim civiliziranim i kreativnim urbanističko - konzervatorsko - arhitektonskim pristupom. Svaka laička intervencija, u uvjetima potpuno zaboravljenog "dobrog pučkog građenja" usporit će, a djelomično i onemogućiti, te pretpostavljene ciljeve.

Ubli (manje lokalno središte), drugo je po veličini naselje i najvažnija luka na otoku. Ima već danas socio - gospodarska obilježja jače urbaniziranog naselja, a neposredno mu gravitiraju naselja Pasadur i Prehodišća. Postojanje luke, povoljna dispozicija na otoku i otvorenost prema moru, te lijepi prostori uz more, vrlo pogodni za razvoj turizma, uvale i staze, arhipelag manjih i malih otočića i bujna vegetacija predodređuju planirani razvoj. Ubli će se i dalje razvijati kao glavna luka otoka, ali i turistički centar, s rekonstruiranom i vrijednom jezgrom u kojoj će biti pješački režim, ugođaj brojnih ugostiteljskih, trgovačkih i servisnih sadržaja, namijenjenih stanovništvu, ali i turistima koji će biti smješteni u Ublima i u budućoj turističkoj zoni južno od naselja. Stoga se planira proširenje i razvoj luke, njezina rekonstrukcija (uz sam glavni gat), te izgradnja državnog graničnog prijelaza sa centrom pomorske policije. Predviđaju se i značajniji zahvati uz obalu poluotoka Zaglav gdje se planira izgradnja ribarskih vezova sa svim potrebnim pratećim sadržajima. Ubli će

ujedno biti i ishodišna točka obalnih linija prvenstveno prema zapadnom dijelu Općine (Mrčara, Kopište, Sušac). Na području Zaglava predviđa se i izgradnja kampa i kupališta sa zabavno-ugostiteljskim sadržajima.

Ostala naselja na otoku Lastovo smještena uz uvale na tri različite strane otoka osnovana su još prije I. svjetskog rata. Pasadur i Zaklopatica imaju obilježja slabije urbaniziranih naselja, a Skrivena Luka ruralnog naselja. Do sada se nisu razvila u veća naselja i slabo su komunalno opremljena. Planiraju se sadržaji neophodni za dnevne potrebe stanovnika, odnosno i sezonski sadržaji uvjetovani potrebama turista.

Zaklopatica, naselje u istoimenoj uvali na sjevernom dijelu otoka izdvojilo se je iz naselja Lastovo kojemu i dalje neposredno gravitira. Naselje treba planski (i projektantski) rekonstruirati i dograditi, poštujući vrijedne objekte a zamjenjujući postojeće nekvalitetne objekte novima. Planira se povećanje kvalitetnog turističkog smještaja i osnivanje neophodnih tercijarnih sadržaja (ugostiteljstvo, trgovina, servisi).

Skrivena Luka, naselje u istoimenoj uvali na južnom dijelu otoka jedna je od najzdravijih lokacija za stanovanje na Otoku. Gotovo čitav stambeni fond izgrađen je poslije 1971. godine, a područje naselja se i dalje intenzivno izgrađuje iako je najslabije komunalno opremljeno. Izgradnjom neophodnih pratećih sadržaja i infrastrukture ovaj prostor će postati vrlo interesantan i pogodan za naseljavanje, ali i izgradnju stacionarnih turističkih kapaciteta prvenstveno u obliku manjih pansiona.

Pasadur, naselje na kontaktnom prostoru otoka Lastovo i Prežba gravitira naselju Ubli. Izgradnjom planirane ceste iznad Kručice ostvarit će se i neposredna veza s općinskim centrom.

Uz stambenu funkciju razvija uglavnom turizam, koji treba postati potencijalno glavna gospodarska djelatnost. U Pasaduru su već izgrađeni komercijalni hotelski objekti (hotel "Solitudo"), a za potrebe turista i lokalnog stanovništva otvaraju se najpotrebnije funkcije. Slabo kontroliranom i neplanskom izgradnjom slobodnostojećih kuća stvorila se je .izgrađena, slabo komunalno opremljena zona s brojnim prostornim, prometnim i drugim konfliktima. Planirana izgradnja Nautičkog centra s marinom u uvali Kremena/Jurjeva luka i gradnja nove turističke zone na području bivše vojarne u uvali Jurjeva luka, rekonstrukcija postojeće turističke zone, planirane površine za izgradnju stambenih i stambeno turističkih objekata, izgradnja priveza za nautičare i sl. otvorit će potrebu i za kompletiranjem pratećih sadržaja naselja.

Organizacija prometa i tehničke karakteristike postojećih prometnica ne zadovoljavaju ni današnje skromne potrebe. Preduvjet za realizaciju planiranih sadržaja i funkcija je značajna rekonstrukcija i dogradnja prometne mreže kroz obilazak hotela Solitudo, izgradnju novog mosta na Prežbu, odnosno izgradnju kvalitetnog pristupa prema budućem nautičkom centru.

Svjetionici Sušac i Glavat, na istoimenim otočićima i dalje će imati svjetioničarsku funkciju. Kako su na njima samo objekti s nekoliko stanova za smještaj svjetioničara ubuduće ih se ne bi trebalo statistički voditi kao naselja, ali predstavljaju dobru bazu za svjetioničarski turizam.

3.4. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora

Prirodna i graditeljska baština

U točki 1.1.2. Polazišta popisani su svi registrirani, preventivno zaštićeni i evidentirani dijelovi prirodne i graditeljske baštine u skladu s očitovanjima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Dubrovniku (klasa: 612-08/08-10/01, urbroj: 532-04-21/15AB-08-02 od 05. veljače 2008.) i Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode (klasa: 612-07/07-49/988, urbroj: 532-08-03/1-07-3 od 25. veljače 2008.).

Posebno vrijednim lokalitetima sa aspekta krajobrazne, prirodne zaštite se proglašavaju otočić Mrčara, otočić Mladine i uvala Zace.

Mjere zaštite za graditeljsku baštinu³

U utvrđivanju sustava mjera zaštite za povijesnu cjelinu naselja Lastovo predviđaju se dva pristupa u obnovi i revitalizaciji povijesnih struktura sukladno valorizaciji i stanju očuvanosti. Zasebna kategorija u okviru režima zaštite je očuvanje vizura mjesta iz određenih kritičnih pozicija, koje ne smiju biti ničim narušene i ometene, osobito one sa zapada s Grmice, na predjelu Pjevora, te s južne strane iz pravca Skrivene Luke. Na isti način se tretiraju i zone obradivih površina na dnu amfiteatralnog dijela mjesta, fenomena u prostoru kojim se osigurava povezanost izgrađenih predjela Dovnja i Gornja Luka te Luža. Zaštita kultiviranog krajolika odnosi se na cjelovite pejzažne slike s tradicionalnim načinom obrađivanja tla, pa se sukladno režimu zaštite ističe važnost rekultivacije i održavanja ovih povijesnih vrtova bez mogućnosti nove izgradnje.

- Rekonstrukciju i revitalizaciju graditeljske baštine unutar povijesne cjeline naselja Lastovo potrebno je provoditi uz uvažavanje prepoznatih tipologija stambene izgradnje i primjenu suvremenih metoda u zaštiti kulturne baštine. U postupku konstruktivnog zahvata ističe se važnost “meke metode” rekonstrukcije, primjenom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, kojom će se osigurati prezentacija sukladna povijesnoj vrijednosti. Vapneni mortovi najstariji su vezivni materijal u povijesti graditeljstva. Najkvalitetnije vapnene žbuke i mortovi dobivaju se upotrebom dobro ugašenog i odležanog vapna, koji se čuva bez prisustva zraka (zaštićen slojem vode). Vapneni mort se sporo veže, iziskuje pažljiv rad i njegovanje nakon ugradnje, nanosi se na vlažnu podlogu te se ne smije naglo sušiti. To je elastičan materijal pa je kompatibilan s tradicionalnim zidanim konstrukcijama koje nisu homogene i vremenom se deformiraju.

³ Konzervatorska dokumentacija, ASK Atelier d.o.o., veljača 2009.

- Zidanje, odnosno plombiranje zida treba izvesti tradicionalnim materijalom i tehnikom kako bi se zadržala homogenost i izotropnost zidne mase. Kao vezivno sredstvo kod zidanja, fugiranja ili injektiranja treba koristiti kvalitetan vapneni mort, eventualno uz dodatak bijelog cementa.
- Zidovi se žbukaju vapnenom žbukom. Vapno treba biti kvalitetno, po mogućnosti tradicionalno gašeno, s agregatom od finog riječnog pijeska ili fino prosijane kamene prašine. Prirodna boja ovakve žbuke vizualno sasvim zadovoljava, eventualno postoji mogućnost dodavanja pigmenta u samu žbuku (mljevene opeke ili mujare). Dodavanjem mljevene opeke kao agregata s pucolanskim svojstvima dobiva se hidraulična žbuka koja ima sposobnost vezanja u vodi te je prikladna za korištenje u dubljim slojevima konstrukcije. Mort za fugiranje je sličnog sastava kao mort koji se koristi za zidanje. Završni sloj fuge treba biti hrapav i po boji sličan kamenom koršu. Boju fuge određuje korišteni agregat. Fuge trebaju biti blago upuštene u odnosu na plohu zida kako bi bila jasno čitljiva struktura zidanja, te kako bi se izbjeglo zadržavanje vode na spoju fuge i kamena.
- U tradicionalnom graditeljstvu Lastova za izradu međukatnih i krovnih konstrukcija, te građevinske stolarije koristi se drvo Alepskog bora (*Pinus Alepensis*). Tradicionalni način pripreme drva opisao je gosp. I. Gango s Lastova: «Borovi se sijeku od 15.-25. kolovoza, u vrijeme punog mjeseca, kada je stanka između proljetnog i jesenskog prirasta (na prerezu stabla se vide bijeli i crni krugovi – bijeli krug nastaje u proljeće, a crni u jesen). Nakon što se odsjeku grane, bor se potapa u more gdje ostaje do prosinca kako bi se dovoljno smekšala kora, uništili nametnici, te konzerviralo drvo u kojem nakon vađenja ostaju minerali zbog čega je drvo kvalitetnije i duže traje. Građa se ručno obrađuje tesanjem sa svih strana tako da je kontinuitet vlakana neprekinut».
- Konstruktivna konsolidacija povijesnih sklopova zahtjeva primjenu izvornih elemenata i tradicionalnih principa gradnje. Ojačanja drvenih grednjaka, u cilju postizanja krutosti neophodne pri prenosu horizontalnih opterećenja na nosive zidove, postiže se izvedbom spregnute konstrukcije iznad drvenih greda (dvoslojne ili troslojne drvene oplata ili tanke armirano betonske ploče), te njenim sidrenjem u nosive zidove.
- Najčešći tradicionalni pokrov je kupa kanalice, koja se postavlja na potkonstrukciju od letava i gredica iznad drvene krovne konstrukcije. Živopisnost krovova u slici naselja naglašena je raznobojnošću kupe koja vremenom poprima različite nijanse boje. Stoga se i prilikom popravka krova preporučuje postavljanje nove kupe u donji sloj, dok se za gornje koriste stare iz manufakturne proizvodnje.
- Osim kupe kanalice, za pokrov se koriste i kamene ploče koje se dobivaju odlamanjem površinskih slojeva kamena po prirodnim slojnicama. Kameni pokrov je nepravilnog oblika i postavlja se u obilat sloj vapnenog morta.
- U cilju očuvanja izvornih krajobraznih elemenata uz povijesne komunikacije uvjetuje se zaštita kamenih podzida, međa, građenih slaganjem ploštice postavljenog neobrađenog kamena u tehnici suhozida, bez vezivnog morta, na način da se prilagođavaju reljefnim zadatostima terena.
- Sular s arlama pred pročeljem kuća, detalj arle uz prozor, arhitektonska kamena plastika otvora, te specifični lastovski dimnjaci karakteristični su motivi mjesta Lastova, pa ih je radi očuvanja i zaštite nužno kataloški obraditi. Ta dokumentacija, osim osnovnih podataka o vrsti i položaju detalja, treba sadržavati arhitektonske nacрте s napomenom o stanju očuvanosti ili potrebi eventualnog zahvata restauracije.
- Urbanistički plan uređenja treba očuvati fortifikacijski sustav naselja Lastova, s utvrdom na vrhu Glavice i baterijama na drugim strateškim položajima na Grmici, Straži i Sv. Luciji, kao podlogu za novo planiranje i korištenje prostora. Aktiviranjem fortifikacijskog krajolika daje se nova mogućnost korištenja za sport i rekreaciju kojom će se revitalizirati sustav povijesnih komunikacija.
- Na temelju postavki iz dosadašnje planske dokumentacije (Prostornom planu uređenja Općine Lastovo, prilog Korištenje i namjena prostora, 1A. Prostori / Površine za razvoj i uređenje) planiraju se

zone sportsko-rekreacijske namjene istočno i zapadno od crkve sv. Marije u Polju. Planom je predviđena zatvorena sportsko-rekreacijska građevina (dvorana) zapadno od nogometnog igrališta. Sukladno režimu zaštite za povijesnu cjelinu naselja Lastova, sportsko-rekreacijsku dvoranu potrebno je planirati zapadno od prometnice koja vodi u Skrivenu Luku, rubom polja te dijelom i na blagoj padini brežuljka. Ovakvim smještajem građevine prihvaća se specifična karakteristika naselja Lastovo da gradi izvan obradivih površina, odnosno daje se mogućnost za uspostavu dijaloga kojim se neće narušiti dominantna silueta mjesta. Volumen građevine, razmjerno funkciji sportske dvorane, potrebno je prilagoditi konfiguraciji terena, usmjeravajući građevinu kraćom stranom prema sjeveroistoku, dok je njeno oblikovanje nužno riješiti na suvremeni način, čistom, jednostavnom morfologijom, uvažavajući dispoziciju prostora. Uzimajući u obzir gabarit građevine, kao i izloženost pete fasade u vizuri mjesta predlaže se iznalaženje rješenja u interpretaciji autohtonih tehnika gradnje i uz pomoć suvremenih tehnologija.

Opći uvjeti zaštite i očuvanja povijesnih sadržaja za matičnu crkvu sv. Kuzme i Damjana, zahtijevaju potpuno očuvanje izvornosti cjeline i unutarnje opremljenosti prostora, sukladno valorizaciji i njenom kulturno-povijesnom značenju za lastovsku zajednicu. Kako do sada nisu vršeni nikakvi istražni radovi, u slučaju građevinskih zahvata sanacije ili uređenja mjesnog trga nužno je predvidjeti konzervatorsku obradu lokaliteta (arheološka i konzervatorska istraživanja) kojom će se definirati vrijeme nastanka i povijesni razvoj crkve. Za navedene istražne radove potrebno je predvidjeti izradu konzervatorske dokumentacije koja sadrži arhitektonski snimak postojećeg stanja, program istražnih radova te završni izvještaj s rezultatima i zaključcima istraživanja.

Sustavom mjera zaštite za crkvu sv. Marije na Grži uvjetuje se cjelovita zaštita i prezentacija svih kulturno-povijesnih vrijednosti uz poštivanje izvornog sustava gradnje, funkcije prostora i sadržaja. Prihvatljive su metode sanacije, konzervacije i restauracije. U okviru planskog zahvata predviđa se sanacija i rekonstrukcija loše održavanih dijelova građevine (pokrov, žbuka), upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, kao i uređenje unutrašnjosti crkve u skladu s njenom valorizacijom.

Općim mjerama zaštite za crkvu sv. Vlaha, sukladno njenoj valorizaciji i stanju očuvanosti, predviđa se potpuno očuvanje izvornosti kulturnog dobra, njegovog povijesnog i prostornog okoliša. U okviru planskog zahvata planira se građevinsko održavanje, odnosno konstruktivna konsolidacija i rekonstrukcija loše održavanih dijelova građevine (pokrov, obrada pročelja) upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje. Planom održavanja potrebno je obuhvatiti i uređenje malog popločanog platoa pred crkvom.

Općim uvjetima zaštite povijesnih sadržaja za crkvu sv. Roka predviđa se očuvanje zatečenih kulturno-povijesnih vrijednosti, u skladu s njenom valorizacijom i stanjem očuvanosti. Zaštita kulturnog dobra usmjerena je prema zadržavanju postojećih tlocrtnih i visinskih gabarita, te očuvanju oblikovnih elemenata pročelja s pripadajućom građevinskom stolarijom. U okviru planskog zahvata predviđa se sanacija i rekonstrukcija loše održavanih dijelova građevine upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, te uređenje unutrašnjosti crkve s naglaskom na restauraciju inventara.

Opći uvjeti zaštite i očuvanja povijesnih sadržaja za crkvu sv. Ivana utvrđuju se sukladno njenoj valorizaciji i stanju očuvanosti. U okviru planskog zahvata uvjetuje se građevinsko održavanje u okviru izvornih tlocrtnih i visinskih gabarita, odnosno rekonstrukcija neodržavanih dijelova građevine (pokrov, stolarija, bravarija) uvažavajući povijesni sustav gradnje. Zahvatom održavanja potrebno je obuhvatiti i obnovu platoa pred crkvom s hortikulturnim uređenjem parcele.

Sustavom mjera zaštite za crkvu sv. Vicenca predviđa se konstruktivna konsolidacija upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, te rekonstrukcija i restauracija elemenata čije je povijesno stanje narušeno neodržavanjem (obnova pročelja, pokrova, stolarije). Zahvatom rekonstrukcije potrebno je obuhvatiti stražnji ograđeni prostor s krunom bunara obitelji Dobričević te prednji pristupni predprostor koji regulira

povijesnu komunikaciju uz rub polja. Za navedeni građevinski zahvat potrebno je izraditi arhitektonski snimak postojećeg stanja i projekt rekonstrukcije sukladno valorizaciji i stanju očuvanosti crkve.

Općim mjerama zaštite i očuvanja za crkvu sv. Lucije predviđa se restitucija i rekonstrukcija građevine s povijesnim i prostornim okolišem, čije je izvorno stanje narušeno neodržavanjem i neadekvatnim korištenjem. Obnovu lokaliteta treba provesti kao cjelovit zahvat koji će obuhvatiti širi okolni prostor definiran kao potencijalna arheološka zona. U okviru planskog zahvata zahtjeva se provođenje arheoloških i konzervatorskih istražnih radova, analiza arhivske građe, te izrada konzervatorskog elaborata sa završnim izvještajem. Konzervatorska dokumentacija s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja treba utvrditi smjernice za kvalitetnu obnovu, te ispitati mogućnost uklanjanja recentnih neprimjerenih intervencija na crkvi koje su je znatno degradirale. Uz obnovu crkve sv. Lucije i adekvatno uređenje pristupnih staza moguće je planirati rekreacijsku namjenu kojom bi se aktivirao i upotpunio kulturni krajolik jugoistočnog dijela naselja Lastova.

U utvrđivanju sustava mjera zaštite za crkvu sv. Augustina, sukladno njoj valorizaciji i stanju očuvanosti, uvjetuje se obnova i rekonstrukcija uz očuvanje izvornih tlocrtnih i visinskih gabarita, te oblikovnih elemenata pročelja. U okviru planskog zahvata predviđa se konstruktivna konsolidacija upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje, te rekonstrukcija elemenata čije je povijesno stanje narušeno neodržavanjem.

Opće mjere zaštite i očuvanja povijesnih sadržaja za Ložu pred župnom crkvom utvrđuju se sukladno njoj valorizaciji i stanju očuvanosti. U okviru planskog zahvata uvjetuje se zadržavanje izvornih tlocrtnih i visinskih gabarita kao i građevinsko održavanje povijesne drvene konstrukcije krovništva s pokrovom od kupe kanalice manufakturne proizvodnje.

U utvrđivanju sustava mjera zaštite za kuću Kokošić (Kokot) predviđa se zaštita i očuvanje zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti unatoč devastacijama nastalim zbog negiranja izvorne stambene jezgre gotičko-renesansnog stilskog izričaja. Obnovi stambenog sklopa treba prethoditi izrada konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja i programom istražnih radova kako bi se valorizirala slojevitost povijesne gradnje i utvrdile konzervatorske smjernice za primjerenu rekonstrukciju i revitalizaciju. S posebnom pažnjom treba pristupiti rekonstrukciji trifore i renesansnog prozora na glavnom pročelju sukladno stanju očuvanosti, dok je nepostojeće elemente kamene plastike nužno rješavati prema ostacima kamene plastike i analizom analognih primjera (uočena sličnost s renesansnim prozorom na kući Desislavić (Marićević) u Dvornjoj Luci).

Općim uvjetima zaštite povijesnih sadržaja za kuću Antica predviđa se očuvanje zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti. U okviru planskog zahvata za stambenu kuću predviđa se zadržavanje postojećih visinskih i tlocrtnih gabarita s rekonstrukcijom i restauracijom arhitektonske kamene plastike pročelja. Unutar sklopa moguće su intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, ali bez bitnih fizičkih izmjena sačuvanih elemenata povijesnih struktura. Za sve radove rekonstrukcije i obnove potrebno je predvidjeti izradu konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja kako bi se upotpunile spoznaje o graditeljskom razvoju i tipologiji stambene izgradnje. Konzervatorska dokumentacija treba utvrditi smjernice za kvalitetnu obnovu i revitalizaciju stambenog sklopa, te ispitati mogućnost ponovne uspostave loggie i uklanjanja recentnih dogradnji uz južno pročelje kuće koje su znatno narušile vrijednost cjeline. Planskim zahvatom predlaže se obnova i rekultivacija terasa uz istočno i južno pročelje uz uvažavanje svih zatečenih elemenata vrtno arhitekture.

Opće mjere zaštite i očuvanja povijesnih sadržaja za kuću Lučić (Antićević) utvrđuju se sukladno njoj valorizaciji i stanju očuvanosti. U okviru planskog zahvata uvjetuje se zadržavanje izvornih tlocrtnih i visinskih gabarita uz poštovanje povijesnog sustava gradnje, te specifičnih elemenata lastovske kuće kao što je sular s arlama i detalji arhitektonske kamene plastike pročelja. Ističe se važnost primjerenog građevinskog održavanja, pa se postavljeni pokrov kupom „Mediteran“ smatra neprimjerenom intervencijom kojom je narušena izvornost i povijesna vrijednost stambenog sklopa.

U utvrđivanju sustava mjera zaštite za kuću Siruga (Antičević) predviđa se zaštita i očuvanje zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti uz mogućnost ograničenih građevinskih intervencija u smislu prilagođavanja suvremenim potrebama. Postupak obnove kuće Antičević potrebno je započeti izradom konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja te programom istražnih radova kako bi se valorizirale graditeljske razvojne faze i utvrdile detaljne smjernice za kvalitetnu rekonstrukciju i revitalizaciju. S posebnom pažnjom treba pristupiti rekonstrukciji balkona na glavnom pročelju sukladno valorizaciji i stanju očuvanosti, dok je nepostojeće elemente kamene plastike nužno rješavati prema postojećoj dokumentaciji i analizom analognih primjera. Planskim zahvatom predlaže se obnova terase u postojećem obuhvatu uz uvažavanje zatečenih elemenata vrtne arhitekture (stupovi, pergola, arle za cvijeće) i rekultivacija povijesnog vrtnog prostora.

U određivanju sustava mjera zaštite za crkvu sv. Antuna predviđa se zaštita i očuvanje svih zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti, uz poštivanje izvornog sustava gradnje, funkcije prostora i sadržaja. Zaštita kulturnog dobra usmjerena je prema zadržavanju postojećih tlocrtnih i visinskih gabarita, te očuvanju arhitektonske kamene plastike pročelja i unutarnje opremljenosti crkve u skladu s njenom valorizacijom. Obzirom na vrsnoću izrade i osobitost izričaja, posebno se naglašava važnost očuvanja profiliranog drvenog vijenca stropa. Prihvatljive su metode sanacije, konzervacije i restauracije.

Utvrdna Kaštio na Glavici, s francuskom jezgrom i austrijskim intervencijama, unatoč devastacijama u II. Svjetskom ratu zadržala je fortifikacijski karakter 19. stoljeća. Stoga program revitalizacije tvrđave mora biti u skladu s obvezujućim zaštitnim mjerama. Uvjetuje se izrada konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja te provedba istražnih radova (arheološka i konzervatorska) neophodni za kvalitetnu obnovu i revitalizaciju utvrde, te upotpunjavanje spoznaja o najranijem povijesnom razdoblju lastovskog naselja. Ujedno je potrebno provesti i arhivska istraživanja, zbog utemeljenja slijeda građevinskih intervencija tijekom 19. st. (Ratni arhivu u Beču). Konzervatorska dokumentacija trebala bi donijeti zaključke o funkcionalnom ustroju utvrde, od rekonstrukcije drvenog podiznog mosta na ulazu do prezentacije kruništa sa sustavom puškarnica na njenoj završnoj terasi. Nove sadržaje namijenjene utvrdi na Glavici potrebno je dimenzionirati u skladu s prostornim mogućnostima i fortifikacijskim karakterom građevine. Zbog istaknutog položaja utvrde na Glavici potrebno je planirati njenu rekonstrukciju unutar fortifikacijskog krajolika, te osigurati prezentaciju eventualnih ranijih slojeva nakon provedbe arheoloških istraživanja. Stoga je u širem njezinom arealu, izloženom u vizuri Lastova, potrebno planirati neizgrađeni prostor.

Sustavom mjera zaštite za forte Stražu predviđa se konzervacija i prezentacija povijesnih struktura u skladu sa kulturno-povijesnom valorizacijom. Obnova se može provesti samo kao cjelovit zahvat koji će obuhvatiti širi okolni prostor definiran kao potencijalna arheološka zona. U okviru planskog zahvata zahtjeva se provođenje arheoloških i konzervatorskih istražnih radova, analiza arhivske građe, te izrada konzervatorskog elaborata sa završnim izvještajem. Konzervatorska dokumentacija s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja treba utvrditi smjernice za konzervaciju i prezentaciju lokaliteta. Značenje ovog lokaliteta moguće je razmatrati i kroz prikladnu rekreacijsku namjenu uz adekvatno uređenje okolnog prostora te pristupnih staza.

U utvrđivanju sustava mjera zaštite za crkvu sv. Martina predviđa se očuvanje izvornih kulturno-povijesnih vrijednosti građevine s njenim povijesnim i prostornim okolišem. Obzirom da je rekonstrukcija crkve izvedena djelomično, predviđa se izrada dokumentacije koja će obuhvatiti analizu dosad provedenih zaštitnih radova i izradu smjernica za daljnju obnovu upotrebom tradicionalnih materijala i tehnika gradnje te primjerenu interpretaciju elemenata unutrašnje opreme prostora. Na širem okolnom prostoru definiranom kao potencijalna arheološka zona zahtjeva se provođenje istražnih radova, analiza arhivske građe, te izrada konzervatorskog elaborata sa završnim izvještajem. Konzervatorska dokumentacija s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja treba utvrditi smjernice za konzervaciju i prezentaciju nalaza u skladu s njihovom kulturno-povijesnom valorizacijom. Uz obnovu lokaliteta predviđa se uređenje pristupnih staza s mogućnošću planiranja rekreacijske namjene čime bi se upotpunio fortifikacijski kulturni krajolik naselja Lastova.

Sustavom mjera zaštite za crkvu sv. Marije u Polju uvjetuje se potpuno očuvanje svih kulturno-povijesnih vrijednosti uz poštivanje izvornog sustava gradnje, funkcije prostora i sadržaja. Obzirom na povijesni značaj i slojevitost lokaliteta, obnovu treba provesti kao cjelovit zahvat koji će obuhvatiti crkvu i okolni prostor današnjeg groblja definiran kao potencijalna arheološka zona. U okviru planskog zahvata zahtjeva se provođenje arheoloških i konzervatorskih istražnih radova, analiza arhivske građe, te izrada konzervatorskog elaborata u cilju upotpunjavanja spoznaja o povijesnom i graditeljskom razvoju lokaliteta. Konzervatorska dokumentacija s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja treba utvrditi smjernice za konzervaciju i eventualnu prezentaciju ranijih slojeva, te smjernice za kvalitetnu obnovu crkve u skladu s njenom valorizacijom.

Zaštitni i drugi radovi na kulturnim dobrima unutar prostornih međa određenih rješenjima o zaštiti mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

U cilju zaštite graditeljske baštine, a sukladno njihovoj vrijednosti utvrđeni su sustavi mjera zaštite:

Potpuna zaštita povijesnih struktura

Unutar povijesne cjeline naselja Lastova nalaze se pojedinačna kulturna dobra te niz građevina visoke kulturno-povijesne vrijednosti, već odavno prepoznate i valorizirane u stručnoj literaturi. Za te građevine zahtjeva se potpuno očuvanje izvornosti, matrice povijesne izgradnje, stilske morfoloških karakteristika, kao i njegovog povijesnog i prostornog okoliša. Sustavom mjera zaštite uvjetuje se cjelovita zaštita i očuvanje svih kulturno-povijesnih vrijednosti uz najveće moguće poštivanje izvornog sustava gradnje, funkcije prostora i sadržaja. Na ovim kulturnim dobrima strogo se kontrolira unošenje novih sadržaja neprikladnih sačuvanim kulturno-povijesnim vrijednostima. Prihvatljive su metode sanacije, konzervacije, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije i prezentacije.

Sukladno vrijednosti i stanju očuvanosti u ovim djelovima povijesne cjeline Lastova u postupku obnove uvjetuje se izrada konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja izrađenog po usvojenoj metodologiji dokumentiranja kulturnih dobara ("Sadržaj i obrada arhitektonskog snimka postojećeg stanja graditeljskog naslijeđa" Split, 1983.g.) te provedba konzervatorskih istražnih radova, neophodnih za njegovu kvalitetnu obnovu i revitalizaciju. Konzervatorska dokumentacija nužno treba obuhvatiti detaljnu analizu zatečenog stanja kojom će ispitati održivost slojevite stihijske izgradnje, u nekim slučajevima dovedene do neprepoznavanja najvećih vrijednosti stambenog graditeljstva na lastovskom području.

Zaštitni i drugi radovi na kulturnom dobru unutar prostornih međa određenih rješenjem o zaštiti mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

Djelomična zaštita povijesnih struktura

Uvjetuje se u dijelovima kulturno – povijesne cjeline koji sadrže vrijedne elemente povijesnih struktura različitog stupnja očuvanosti. Sustavom mjera zaštite u ovoj zoni unutar prostornih međa uvjetovat će se zaštita i očuvanje osnovnih elemenata povijesne planske matrice i karakterističnih skupina građevina, pojedinih građevina i drugih važnih vrijednosti bitnih za održivost određene kulturno – povijesne cjeline. Na području ove zone uvjetovat će se intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, ali bez bitnih fizičkih izmjena sačuvanih elemenata povijesnih struktura. Prihvatljive su metode konzervacije, rekonstrukcije, interpolacije, rekompozicije i integracije u cilju povezivanja povijesnih s novim strukturama i sadržajima koji proizlaze iz suvremenih potreba.

Planskim dokumentom za područje unutar cjeline Lastova potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu povijesne jezgre naselja, a eventualnu novu izgradnju u neizgrađenim dijelovima realizirati interpolacijama na načelima tipološke rekonstrukcije. Pod tipološkom rekonstrukcijom podrazumijeva se izgradnja koja je gabaritom, unutarnjom organizacijom prostora, smještajem na parceli usklađena s postojećim okolnim povijesnim građevinama, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure, te komunikacijske tijekove unutar povijesne jezgre.

Pojedinačna kulturna dobra

Obuhvaća zaštićene/registirane i preventivno zaštićene građevine s pripadajućom česticom i neposrednim kontaktnim prostorom. Sustavom mjera zaštite uvjetuje se zaštita i očuvanja izvornosti kulturnog dobra, njegovog povijesnog i prostornog okoliša s mogućnošću rekonstrukcije na temelju prethodnih istražnih radova i detaljne konzervatorske dokumentacije.

Prilagođavanje postojećih povijesnih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama može se prihvatiti uz minimalne fizičke intervencije u povijesne strukture. Prihvatljive su metode sanacije, konzervacije, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije i prezentacije.

Arheološki lokaliteti

Unutar zone stroge zaštite zasebnu cjelinu čine registrirani/preventivno zaštićeni ili evidentirani arheološki lokaliteti na kojima su pronađeni materijalni ostatci ranijih struktura. Postupak zaštite odnosi se na dokumentaciju te konzervaciju i prezentaciju ostataka kulturnog dobra, bez mogućnosti izgradnje.

Nematerijalna kulturna baština

Lastovski poklad – pokladni običaji s otoka Lastova

Nositelj dobra dužan je provoditi sustav mjera zaštite radi njegovog očuvanja sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno-tradicijske matrice pojavnosti:

- promicati funkciju i značaj dobra u društvu, te uključiti zaštitu dobra u programe planiranja;
- osigurati održivost dobra kroz edukaciju, identificiranje, dokumentiranje, znanstveno istraživanje, očuvanje, zaštitu, promicanje, povećanje vrijednosti, mogućnost prenošenja tradicije nasljednicima putem formalnog i neformalnog obrazovanja, te revitalizacija napuštenih segmenata dobra;
- senzibilizirati javnost i podupirati zaštitu i očuvanje dobra kako bi se izbjegla opasnost nestajanja, uništenja ili negativnog iskorištavanja dobra, a potaklo zbližavanje i tolerantnost među ljudima;
- popularizirati i promovirati kulturno dobro putem elektroničkih medija, video zapisa i na drugi način.

Također je potrebna dosljedna provedba svih oblika pravne zaštite kulturne baštine, od vođenja popisa, preko preventivne zaštite, do registra kulturne baštine, uz određivanje režima zaštite, odobravanja intervencija, nadzor i primjerene kaznene mjere u slučaju oštećivanja ili uništavanja baštine.

Poljoprivredne površine

Biljna proizvodnja

Osnovni resursi za razvoj poljoprivredne proizvodnje su lastovska polja, te se Planom predviđa i određuje njihovo puno korištenje u poljoprivrednom smislu i njihova potpuna zaštita od gradnje koja nije u funkciji poljoprivredne proizvodnje, te zaštita od devastacija neke druge vrste.

Prema katastarskim podacima iz 1968. godine (stanje obrađenosti poljoprivrednih površina) matični otok, raspolagao je sa 133 ha oranica, 151 ha vinograda i 185 ha voćnjaka tj. maslinika. Dakle, za razvoj poljoprivredne biljne proizvodnje otok raspolaže sa cca 470 ha kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta.

Prema istim podacima, spomenute poljoprivredne površine su pretežito I., II ili III. bonitetne klase, a IV. i V. bonitetna klasa poljoprivrednog zemljišta, vrlo je rijetka i u pravilu su to ili rubni dijelovi polja tik uz samo šumsko zemljište (šumu), ili se ista pretežito pojavljuje u vrlo malim poljima (dovcima ili dolovima) kao npr. Luburin Dolac, Dol, koja ionako nisu uzeta u obzir ovim Planom za razvoj biljne proizvodnje.

Tradicionalno zastupljena biljna proizvodnja (vinogradarstvo i maslinarstvo), prema podacima ureda državne uprave ispostave u Lastovu, danas pokazuje da je maslinarstvo zastupljeno na cca 46 ha sa cca 10.000 stabala maslina, vinogradarstvo na cca 45 ha sa cca 285.000 čokota.

Spomenuti podaci ukazuju da vinogradarstvo i maslinarstvo u odnosu na stanje površina iz 1968. godine ima mogućnosti za trostruko i četverostruko veću proizvodnju u odnosu na sadašnje stanje.

Osim spomenutih tradicionalnih kultura (masline i vinove loze) ostale poljoprivredne površine koriste se za povrtlarstvo i voćarstvo.

Osim mogućnosti širenja i razvoja poljoprivredne bilje proizvodnje u vinogradarstvu, maslinarstvu i povrtlarstvu, ostaju i velike mogućnosti u razvoju i širenju voćarske proizvodnje, gdje bi trebale biti zastupljene zapostavljene mediteranske voćarske kulture kao: bajam, smokva, rogač i sl.

Naime, radi klimatskih uvjeta koji proističu iz geografskog položaja otoka (raspored oborina tijekom godine – sušna ljeta), položaju samih polja, površini polja, površini poljoprivrednih čestica, mikroklimatskim uvjetima u određenim poljima, nemogućnost navodnjavanja, nemogućnost korištenja vode u poljoprivredi iz postojećeg vodovoda (cijena vode, mali kapacitet), unaprijed u bitnome određuju vrste povrtlarskih, voćarskih i drugih kultura koje se mogu ili bi se mogle profitabilno uzgajati na otoku.

Osim spomenutog, na navedene mogućnosti razvoja biljne proizvodnje u mnogome utječe i utjecati će tržište – otkupne cijene, zahtjevi tržišta za određenim proizvodom, kao i način na koji će biti organiziran otkup, prerada i plasman poljoprivrednih proizvoda od strane gospodarskih subjekata koji budu pratili takovu proizvodnju.

Isto tako navedene će ovisiti i o odnosu Države spram razvoja poljoprivrede, putem Strategije razvoja poljoprivrede (na otocima) te brzine provođenja mjera i poticaja koji bi trebali biti oživotvoreni putem te Strategije.

Navedena biljna proizvodnja moguća je u slijedećim poljima: Nižno polje (7 ha), Vinopolje (62 ha), Lokavje (50 ha), Pržina (37 ha), Prgovo (69 ha), Zegovo (35 ha), Duboke (15 ha), Bozonji do (7 ha), Hrastove (7 ha), Zle polje (18 ha), Zace (8 ha), Barje (6 ha), Velja Lokva (12 ha), Studenac (10 ha), Poljice (6 ha), Radaž do (6 ha), Dosibje do (15 ha), Dovin do (10 ha), Prsnaš do (4 ha), Kruševa njiva (4 ha), kao i na ostalim nespomenutim poljima (Dobrova, Jurjev do, Šupanj do, Čučaj do, Velika Gračišća, Pasjeka, Kal, Vresevi dolac i dr.).

Stočarska proizvodnja

Stočarskom proizvodnjom u kojoj tradicionalno prevladava uzgoj ovaca i koza, bavi se cca desetak obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kojima je to dopunski izvor prihoda, te jedno obiteljsko gospodarstvo kojemu je to osnovno zanimanje. Navedena gospodarstva imaju ukupno cca 400 koza i cca 200 ovaca.

Stočarska proizvodnja može se povećati korištenjem privatnog šumskog zemljišta (šuma) kao i korištenjem privatnih pašnjačkih površina, koje se u mnogome sada ne koriste za takovu proizvodnju.

Kako se stočarska proizvodnja obavlja slobodnom ispašom stoke, koju reguliraju posebni propisi: Zakon o šumama, Zakon o zaštiti od požara i Zakon o zaštiti prirode kroz Pravilnik o unutarnjem redu u PP „Lastovsko otočje“, navedena proizvodnja treba se vršiti na slobodnim površinama eventualno površinama omeđenim postojećim i novim suhozidima.

Kako su spomenuti pašnjaci i šume ekološki potpuno čisti, te bogati raznim raslinjem i aromatičnim biljem lastovski stočari ukoliko se organiziraju te ispune određene preduvjete mogli bi postići da njihova proizvodnja postane ekološka, te da njihovi proizvodi imaju status ekološkog proizvoda i postanu svojevrsni brand, koristeći se i činjenicom da je ta proizvodnja ostvarena u Parku prirode.

Uzgoj ovaca i koza sasvim sigurno otvara velike mogućnosti u proizvodnji ekološkog kozjeg i ovčjeg sira koji također može postati prepoznatljivi lastovski proizvod, tim više što takova proizvodnja biva odmah prepoznata na tržištu, te njen plasman nije uopće upitan.

Za ostvarivanje navedene proizvodnje (izvan građevinskog područja) moguća je izgradnja novih objekata kao što su: retencije za vodu za navodnjavanje, klaonica, mini sirana i drugih potrebnih objekata koji su u funkciji te proizvodnje.

Poljoprivredne površine I. kategorije zaštite su površine namijenjene isključivo poljoprivrednoj proizvodnji i ne mogu se koristiti za druge namjene osim iznimno za izgradnju gospodarskih objekata u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, te objekata infrastrukture.

Planom se određuju slijedeća vrijedna poljoprivredna zemljišta kojima se ne može promijeniti namjena: Vino polje, Nižno polje, Hrastove, Dubrova, Bozonji Do, Portorus, Velja Lokva, Dosibje Do, Dovin Do, Duboke, Prgova, Ždrelo, Pržina i Zace.

Šume i šumsko zemljište

Šume i šumska zemljišta dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Prema namjeni šume mogu biti gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom.

Gospodarske šume koriste se prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda.

Zaštitne šume služe prvenstveno kao zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih objekata i imovine.

Šume s posebnom namjenom su šume i dijelovi šuma registrirani kao objekti za proizvodnju šumskog sjemena; šume koje predstavljaju posebne rijetkosti ili ljepote ili su od posebnog znanstvenog ili povijesnog značenja, šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, specijalnim potrebama, potrebama obrane i drugim potrebama utvrđenim posebnim propisima i šume namijenjene za odmor i rekreaciju.

Šume na području Općine Lastovo pripadaju u šume i šumska zemljišta na području krša, čije se gospodarenje zasniva pretežno na korištenju njihovih općekorisnih funkcija, a pokrivaju preko 60 % površine Općine. Najšumovitiji dio je otok Lastovo, posebice njegov zapadni dio, zatim Prežba, Mrčara, Kopište, Vlasnik i Bratin otok u zapadnom dijelu općine. Značajno je da su sve vrjednije uvale i priobalne površine obrasle vegetacijom.

Planom je predviđeno da šume namijenjene turizmu i rekreaciji treba uzgajati i uređivati u skladu sa suvremenim načinima uzgoja i njihovom namjenom. Unutar šumskih površina posebno su interesantni šumski putovi/staze koji ispresijecaju Lastovo i veoma su pogodni za pješačenje, a uz mogućnost dodatnog uređenja i za vožnju biciklima, što daje dopunsku draž i turističku vrijednost unutrašnjosti otoka.

U zonama visokog zelenila - šumama ne mogu se graditi stambene i proizvodne građevine, a izuzetno, šuma se može krčiti za potrebe izgradnje infrastrukture predviđene ovim Planom.

Gospodarenje šumom i njena eksploatacija moraju biti takvi da se bujicama ili na drugi način ne ugroze ljudi, vrijednost krajobraza i ekološka ravnoteža. Šume i šumsko zemljište ne mogu mijenjati svoju namjenu u odnosu na stanje utvrđeno danom stupanja na snagu ovog Plana.

Planom je predložena slijedeća osnovna namjena šuma:

- Proizvodne i zaštitne šume
- Turističko rekreacijske šume.

Morske površine

Bez izrade detaljnijih studija nemoguće je precizno definirati namjenu morskih površina i za njih vezanog zaštitnog obalnog pojasa. Pri tome treba imati na umu da se za prostor Općine, zbog statusa Parka prirode, određeni različiti stupnjevi zaštite svih, pa time i morskih površina. Na temelju specijalističkih studija utvrdit će se granice pojedinih zona, optimalan odnos između razvoja mogućih djelatnosti i zaštite pojedinih područja, intenzitet tih djelatnosti i sl.

Ovim planom predložena je moguća mreža luka, lučica, privezišta i sl., a sve u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju i Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije.

Planom nisu utvrđene zone/lokacije za marikulturu, za koju se, uz ribarstvo, također očekuje velik interes, ali nije planirano Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

Zaštita prirodnih vrijednosti

Osnovni koncept zaštite polazi od budućeg režima korištenja ovog prostora kao Parka prirode Lastovo.

Na području parka prirode nije moguće prakticirati samo jedan tip zaštitnog režima. Budući da su parkovi prirode po površini veća područja, s nizom posebnih prirodnih vrijednosti, unutrašnja diferencijacija zaštitnih

režima slijedit će tu raznolikost. Do izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja, čija je izrada obavezna za područje Parka prirode, odnosno rezultata neophodnih istraživanja, ovim se planom utvrđuju slijedeće zone ili režimi korištenja:

Zone kontroliranog pristupa

- zapadna otočna skupina s otokom Kopište i
- istočna otočna skupine Lastovnjaci

Zone strogo kontroliranog pristupa

- istočna otočna skupina Vrhovnjaci

Granice i režimi korištenja za vanjsko obalno područje otoka Lastova, odnosno kopnena granica odredit će se prema stvarnim geološko morfološkim i biološkim vrijednostima, odnosno nakon kompleksnih istraživanja faune i flore i valorizacije općih ekoloških značajki.

Planom su utvrđeni i predloženi zaštićeni dijelovi prirodne i kulturne baštine i označeni u grafičkom prilogu planu.

Posebno vrijednim lokalitetima sa aspekta krajobrazne zaštite se proglašavaju otočić Mrčara, otočić Mladine i uvala Zace, ali i sljedeći lokaliteti:

- cjelokupni akvatorij otoka Lastovo kao prirodni krajobraz
- otok Lastovo i dio otoka Prežbe kao kultivirani agrarni krajobraz
- šuma crnike prema Prijevoru kod naselja Lastovo
- šuma alepskog bora i crnike u Zlopolju na Lastovu.

Predmetni lokaliteti detaljnije su određeni odredbama za provođenje.

Ovim Planom predlaže se uređenje već postojećih tradicionalnih kao i nekih novih točki posebnog simboličkog značaja: najviši vrh otoka Hum; Kaštel, na humku iznad Lastova, stara utvrda i meteorološka stanica; tri svjetionika, Struga, Sušac i Glavat; otok Mladine, koji čini prekrasnu lagunu s otočićima Veliki i Mali Arženjak.

Opće geografsko-maritinske lokacije, velika horizontalna i vertikalna razvedenost otoka Općine Lastovo, njegov divan i neponovljiv krajobraz i vidici, kao i velike ambicije, ali i mogućnost razvoja turizma - upućuju na stalnu dogradnju i izgradnju relativno guste mreže šetnica i brdskih staza. Na taj će se način omogućiti (veći dio otoka, kao i o. Lastovo, pokrivaju neprohodne šume i makija) stanovnicima i turistima da upoznaju svaki njihov dio i da šetnju završe na uređenom vidikovcu - odmorištu. Planom se ne isključuje na nekim vrlo posjećenim i improvizirana i ambulantna ugostiteljska usluga.

Pretežni broj vidikovaca će se locirati na već tradicionalnim lokacijama, a ostale valja pažljivo isplanirati na vrhovima lastovskih brda (Kaštel, Fortica, V. i M.Hum, Novi Hum, vrhove zvane po crkvicama kao na pr. Sv.Ciprijan, Sv.Vid, Sv.Marko, svi na o.Lastovu, vrh Mrčara na istoimenom otoku, Jurjev Vrh na o.Prežbi i dr.) ili poznatim objektima i prostorima (svjetionik Struga, rt Cuf - Zaglav i dr.).

Mjere provedbe Plana-obveze izrade prostornih planova

Planom su utvrđeni režimi uređenja i gradnje prostora:

- urbanističkim i detaljnim planovima uređenja
- ovim Planom na ostalim područjima za koja nije obavezna izrada urbanističkih planova uređenja.

Ovim Planom obvezna je izrada sljedećih urbanističkih planova uređenja:

- UPU turističke zone naselja "Sveti Mihovil"

- UPU turističke zone naselja "Skrivena Luka"
- UPU turističke zone naselja Pasadur
- UPU turističke zone "Ex vojna zona"
- UPU turističke zone "Velje more"
- UPU sportsko-rekreacijske zone "Velika Letišća"

Na snazi su sljedeći urbanistički i detaljni planovi uređenja:

- UPU naselja Lastovo
- UPU dijela naselja Ubli
- UPU poslovne zone Ubli
- UPU turističke zone naselja Ubli/Zaglav
- UPU turističke zone T1 Jurjeva luka i luke nautičkog turizma LN Kremena
- DPU proširenja groblja u mjestu Lastovo.

Detaljniji uvjeti određeni su odredbama za provođenje Plana.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAV

CESTOVNI PROMET

Cestovni promet je slabo razvijen, a ne očekuje se njegovo značajno povećanje. Postojeća cestovna mreža svojim karakteristikama ne zadovoljava u potpunosti niti današnje stanje te se predviđa njena rekonstrukcija i proširenje. Planirana cestovna mreža temelji se prvenstveno na rekonstrukciji i poboljšanju postojećih prometnica i putova te izgradnji novih trasa i cestovnih objekata.

Državna cesta D119 Ubli-Lastovo, budući ne ispunjava tehničke uvjete za ovu kategoriju cesta, predlaže se rekonstrukcija i proširenje u cijeloj njezinoj duljini.

Županijska cesta Ž6230 Pasadur (L69063)-Ubli (D119), također nedovoljne širine, sa izgradnjom neposredno na prometnici, lošim kolnikom i sl., ne zadovoljava uvjete za očekivani promet. Očekivana izgradnja na ovom dijelu otoka (proširenje naselja, rekonstrukcija hotela, izgradnja marine i ostalih sadržaja na prostoru Jurjeve luke i sl.) uvjetuje uspostavljanje kvalitetnije veze s naseljem Lastovo i ostalim dijelovima otoka. Stoga se predviđa:

- rekonstrukcija ceste do hotela Solitudo s proširenjem kolnika, izgradnjom pješačkih kolnika i sl.;
- obilazak hotela Solitudo s istočne strane i rekonstrukcijom postojeće **lokalne ceste L69062 Prehodišće-Pasadur (Ž6230)**,
- zamjena postojećeg mosta i priključak na lokalnu cestovnu mrežu otoka Prežbe (stambeno naselje, turistička zona, vezovi, ostali sadržaji u Jurjevoj luci i Kremeni i sl.) odnosno **lokalnu cestu L69063 Kremena (planirano)-Jurjeva Luka-Pasadur (Ž6230)**.

Lokalna cesta L69034 Zaklopatica-Lastovo (D119) zahtijeva neophodnu rekonstrukciju.

Lokalna cesta L69035 Lastovo (D119)-Skrivena Luka zahtijeva održavanje.

Nerazvrstane lokalne ceste i putovi. Na Lastovu postoji veća mreža pomoćnih, šumskih, vojnih, prilaznih, poljskih i drugih prosjeka i putova, koji su ujedno i protupožarni. Većina cesta i putova je u izrazito lošem stanju, a značajne poljoprivredne površine su nedostupne za sve vrste vozila. Programom razvoja prometne mreže Lastova, koji je utvrdilo Općinsko vijeće, definirane su trase, dinamika izgradnje, i ostale karakteristike i ovog nivoa prometne mreže.

Prometnice u naseljima su također potpuno neadekvatne zbog konfiguracije terena i postojeće izgradnje (Lastovo), ili nedovoljne širine i izgradnje stambenih objekata na samoj prometnici bez pješačkih površina u gotovo svim ostalim naseljima. Planovima uređenja naselja definirat će se potrebni zahvati, rekonstrukcije i sl.

Most u Pasaduru koji je od općeg interesa, a dio je i funkcionalne cjeline naselja Pasadur i ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske zone, može srušiti i zamjeniti novim, a na način da se dozvoli i povećanje dubine prolaza ispod mosta.

Benzinska postaja u Luci Ubli dostatna je za današnje potrebe stanovništva i nautičara. Ukoliko se pojavi potreba za novim kapacitetima rješavat će se, sukladno zakonu, unutar građevinskih područja.

POMORSKI PROMET

Veza Općine Lastovo s ostalim dijelovima Republike Hrvatske je dnevna trajektna (Ubli, Vela Luka, Split i obratno) i brzobrodsko linija (Ubli, Vela Luka, Split i obratno).

U skoroj budućnosti mogu se očekivati bitne promjene i realizacije planskih postavki u pomorskom prometu kroz uvođenje bržih, suvremenijih i komfornijih brodova (putničko-trajektnih linijskih i vrlo Stoga se u Prostornom planu polazi od slijedećeg:

- ne planira se prolazak stalne međunarodne pomorske putničko-trajektne linije. Potreba direktnog povezivanja hrvatske i talijanske obale ostvarit će se brзом brodskom linijom Pescara - Lastovo - obala (Split).
- uvođenjem u promet vrlo brzih specijalnih brodova, posebno u turističkoj sezoni, omogućit će se direktno povezivanje dvije do tri točke od prometnog interesa. Za Lastovo je interesantno povezivanje s Dubrovnikom, preko Korčule i Mljeta; Splitom, preko Hvara; Korčulom i Visom. Prioritet treba biti direktno povezivanje Lastova s navedenim destinacijama.
- pretežno tijekom turističke sezone biti će potrebno uspostaviti mrežu brodskog putničkog priobalnog javnog prometa. U sklopu toga očekuju se linije za udaljenije otoke u lastovskom arhipelagu (Sušac, Kopište, Mrčara, Mladine i Glavat). Planira se i izletnička linija za Palagružu. Organizacija te razine javnog prometa ne traži posebno uređena pristaništa niti posebne uređaje i one se mogu vrlo lagano prilagođivati potrebama korisnika. Potpuno je nemoguće konačno i točno isplanirati takve linije, jer će one ovisiti o potrebi i broju putnika (izletnika), volji privatnih poduzetnika - prijevoznika i brojnim drugim razlozima. Pri tome će vjerojatno biti stalne samo osnovne polazne točke: Luka Ubli, lučica Pasadur, Luka Sv.Mihovil ili lučica u Lučici i eventualno lučica u Skrivenoj Luci.
- za prihvat postojećeg i očekivanog trajektnog, putničkog, teretnog, nautičkog i izletničkog prometa potrebno je rekonstruirati i dograditi postojeća, odnosno izgraditi nova lučka postrojenja.brzih putničkih).

Luka Ubli, kao luka lokalnog značaja, i dalje će zadržati većinu svojih funkcija. Planira se uređenje i proširenje luke, odnosno izgradnja prostora za neke već postojeće ili buduće funkcije i sadržaje. U njoj se planira prihvat svih charter nautičkih i izletničkih brodova, teretnih, ribarskih i službenih (policijskih, graničarskih, vojnih i drugih) brodova, kojih će u skoroj budućnosti biti sve više. U Luci Ubli planira se i lokacija državnog graničnog prijelaza.

Lučice, pristani. Otok Lastovo i njegov arhipelag su vrlo razvedeni i međusobno lagano dostupni. Unutar njegovih granica planira se uspostavljanje, dovoljno guste mreže priobalnih pomorskih linija i lučica - pristaništa. To će biti vrlo značajno za goste - turiste, posebno za turiste nautičare, jer će im omogućiti da se na ugodan i siguran način kreću lastovskim akvatorijem ili lociraju na sidrištu.

Marine, privezišta za nautičare. Otok Lastovo, već je rečeno, predstavlja druga "Vrata Jadrana". U njegovim vodama križaju se longitudinalne i transverzalne nautičke linije Jadrana što ga čini vrlo podobnim i zanimljivim nautičkim punktom. To pruža velike mogućnosti razvoja nautičkog turizma na njemu u smislu prihvata i servisiranja nautičara u svakom smislu. Vodeći računa o optimalnoj ravnoteži između razvoja i zaštite planira se slijedeće:

- uređenje većeg broja najjednostavnijih privezišta (unutar građevinskih područja naselja) ili sidrišta (u skladu sa službenim pomorskim publikacijama: Velje i Malo Lago, uvale Sito, Zaklopatica i Skrivena Luka, kao i na otocima Sušac i Saplun).
- luka nautičkog turizma u uvali Kremena/Jurjeva (kapaciteta do 400 plovila), čije je korištenje vezano s korištenjem ostalih sadržaja centra (smještaj, javni sadržaji, sportski i rekreacijsko sadržaji i sl.).

Ribarski vezovi. Ribarstvo je jedna od osnovnih tradicionalnih grana gospodarstva Lastova. U užoj i široj okolini Lastova nalaze se vrhunska lovišta plave i bijele ribe (o. Palagruža) i drugih morskih lovina (jastozi uz o. Mrčaru). Danas ne postoji adekvatna flota, oprema i lučka postrojenja, koje bi ribarstvu stvorili bolje uvjete za njegov adekvatni razvoj. Planira se adekvatni razvoj te djelatnosti, a s tim u svezi planira se unutar luke otvorene za javni promet Ubli posebna zona s potrebnim ribarskim vezovima, uređajima i režimom, koji će isključiti zagađivanje okoliša i posebno mora.

Svjetionici. Na o. Lastovu je izgrađen prvi svjetionik (1849.g.) na istočnoj - hrvatskoj obali Jadrana. To govori o njegovoj važnosti u navigaciji pomorskog prometa na Jadranu. Danas postoje tri svjetionika na području općine: Svjetionik Struga na o. Lastovo u Skrivenoj Luci, svjetionik na golom otočiću Glavat, krajnjem dijelu istočnog teritorija Općine i svjetionik na otoku Sušac na krajnjem dijelu zapadnog teritorija Općine Lastovo. Sustav signalizacije i sigurnosti plovidbe po Jadranu u nadležnosti je posebnih službi i ta problematika je izvan kompetencije prostornog planiranja. Na razini prijedloga može se preporučiti adekvatno uređenje okoliša svjetionika, kao i uklapanje u turističku ponudu općine Lastovo kao vrlo specifičan i ekskluzivan njezin dio. Isto tako se može preporučiti, da uz dužne mjere sigurnosti, svjetionici budu otvoreni kao atrakcija i izvanredni vidikovci za goste – turiste.

Za potrebe nautičara, izletnika i ribara planira se uređenje sidrišta, u dogovoru s JU PP "Lastovsko otočje", zbog pritiska na ta područja tokom turističke sezone, zaštite livada morske cvjetnice posidonije i povećanja sigurnosti boravka na području Parka prirode. Predmetna sidrišta planiraju se unutar izdvojenih dijelova luka otvorenih za javni promet lokalnog značaja, na način kako je propisano odredbama za provođenje Plana.

ZRAČNI PROMET

Zračna luka sa sletno - uzletnim koridorom

Svjetski trendovi pokazuju vrlo veliki i već dokazani razvoj tako zvane "male avijacije". Mreža tog tercijarnog avioprometnog sustava vrlo je autonomna u odnosu na sustav tako zvane primarne "velike avijacije", osim u posebnim slučajevima gdje je potreban sustav "INTERCHANGE" punktova (direktno presjedanje putnika iz jednog sustava u drugi). Organizacija i izgradnja mreže tercijarnih aviolinija i zračnih luka zahtijeva posebnu pažnju zbog geografsko - prometnog oblika Hrvatske, a u tome posebno povezanosti otoka s kopnom. Nemoguće je očekivati pri tome punu ekonomsku isplativost tog segmenta prometa, nego njegovu opravdanost treba osnivati na državno - strateškim aspektima (problem napučenosti otoka) kao i na opće nacionalnoj solidarnosti u osiguranju približno sličnih uvjeta života stanovništva na kopnu i otocima. Stručni razlozi današnje tehnologije aviona manjeg kapaciteta traže zbog sigurnosti maksimalnu udaljenost zračnih luka u mreži od cca 40 km. Općina Lastovo predstavlja u toj mreži budući zračno - prometni čvor te se planira izgradnja Zračne luke Lastovo, koja će, slično novoj tehnologiji telekomunikacija, razbiti psihološki sindrom "otočne izolacije" stanovnicima Lastova. Otok Lastovo će preko svoje zračne luke imati stalne veze sa zračnim lukama Split i Dubrovnik. Zbog stanovništva i njegovih potreba te veze bi trebale postojati cijele godine, s avionima čija veličina će biti prilagođena potrebama tog prometa. Ostali korisnici će biti uglavnom turističke charter linije.

Vrlo dinamički reljef otoka Lastova, kao i velika proizvodna vrijednost lastovskih polja znatno otežavaju lociranje zračne luke Lastovo. Ovim Planom rezervirane su dvije potencijalne lokacije.

Planira se izgradnja piste dužine 1200 m, dovoljne za slijetanje i polijetanje avio jedinica s maksimalno 50 sjedišta, što bi trebalo zadovoljiti prometne potrebe Lastova za dugo vrijeme. Zračna luka Lastovo biti će vrlo korisna za sve ostale vrste "male avijacije" (vojska, policija, vatrogasci, pošta, poljoprivreda, avio-taksi, sight-seeing i dr.). Uz pistu se planira izgradnja avioparking platforme, lučkog objekta sa svim potrebnim sadržajima, auto-parkiralištima, prilaznom cestom i sl.

Izgradnja zračne luke zahtijevala bi značajne zemljane radove na krajobrazno vrlo izloženom dijelu otoka, tako da se uvjeti njene izgradnje mogu pobliže definirati tek nakon usvajanja Studije o utjecaju na okoliš.

Helidromi

Zračni promet helikopterima, zbog svoje visoke upotrebne cijene, danas još ne može zamijeniti redoviti putnički promet zrakoplovima na srednjim i relativno kratkim udaljenostima. Helikopteri se koriste kao prometne jedinice za specifične namjene (hitne medicinske intervencije, isto takve sigurnosne intervencije, taksi i sight-seeing službe i sl.). Velika prednost helikoptera je sposobnost slijetanja na bilo kakav ravni teren. Zbog sigurnosnih, prometnih i navigacijskih razlika potrebno je uspostaviti i otočku mrežu helidroma, to

jest minimalno, prema normativima, uređenu površinu za slijetanje helikoptera i pod otežanim meteorološkim uvjetima.

Postojeći helidrom južno od naselja Ubli trebao bi, nakon instalacije potrebne opreme, i time uvrštenja u mrežu registriranih helidroma RH, zadovoljiti potrebe Lastova u gotovo svim vremenskim uvjetima.

Zbog posebnih, uglavnom sigurnosnih razloga potrebno je osigurati jednostavne, raščišćene platoe za slijetanje helikoptera i na pojedinim ostalim dijelovima otoka (Lastovo, Skrivena Luka), odnosno pojedinim otocima lastovskog arhipelaga.

U okviru zračne luke trebalo bi predvidjeti adekvatno izgrađen, opremljen i uređen heliport.

3.5.2. SUSTAV KOMUNIKACIJA

Izvanredno brz i vrlo kvalitetan razvoj sustava komunikacija u Hrvatskoj zadnjih godina uzdigao ju je u tom smislu na evropsku razinu. To se odrazilo i na telekomunikacijsko povezivanje općine Lastovo s ostalim svijetom, a dovršenje planirane mreže se očekuje u neposrednoj budućnosti.

U ambicioznom programu revitalizacije i razvoja Lastova ta komponenta je izuzetno važna u stvaranju preduvjeta za njegovu realizaciju. Poznati sindrom "otočne izolacije" se time bitno smanjuje jer više nema zapreka za sve vrste neposredne telekomunikacije, od onih familijarnih, osobnih, do komuniciranja s različitim institucijama, službama sigurnosti, zaštite zdravlja, uključivanja u info-sustave svih razina itd.

Poštanski promet

Prikupljanje i otpremanje pošiljaka i ostali poštanski promet obavljaju poštanski uredi u naseljima Lastovo i Ubli. Realizacijom planiranih proširenja naselja, odnosno izgradnjom turističkih i nautičkih kapaciteta može se, pogotovo sezonski, pojaviti potreba za osnivanjem poštanskih ureda na području Zaklopatice, Pasadura i Skrivena Luke.

Telekomunikacijski sustav veza

Lastovo je preko podmorskog svjetlovoda (uvala Zaklopatica - otok Korčula) povezano s državnom, odnosno međunarodnom telekomunikacijskom mrežom.

Područne centrale Lastovo i Ubli povezani su podzemnim svjetlovodom. Planira se, sukladno potrebama, njihovo proširenje, izgradnja novih područnih centrala na području Pasadura i Skrivena Luke, odnosno izgradnja svjetlovoda do novih objekata.

Za potrebe bolje pokrivenosti u sustavu javnih pokretnih telekomunikacija uz postojeće bazne postaje na području brda Hum i područja Sv. Jurja planiraju se još pet dodatnih lokacija za bazne postaje na području brda Kamenice (lokacija Vojna), brda Forteca uz naselje Lastovo, uz Skrivena luku i na istočnom dijelu otoka Lastovo, pod uvjetima i na način kako je propisano odredbama za provođenje Plana.

Radio - difuzni sustav veza

TV pretvarač snage 3x100 W na brdu Hum kvalitetno pokriva centralno i istočno područje otoka. Problem jako otežanog ili nikakvog prijema TV i radio signala na južnom i zapadnom dijelu otoka riješit će se izgradnjom pretvarača na poluotoku Zaglav i u Skrivenoj Luci.

Postojeća radiorelejna veza s otokom Korčulom je nadopuna svjetlovodnoj vezi i u funkciji je sigurnosti sustava.

3.5.3. ENERGETSKI SUSTAV

Elektroenergetika

Općina Lastovo ne pretendira biti veliki potrošač energije jer u njoj trenutno ne postoji, a niti se planski predviđa velika koncentracija konzuma. Međutim, potrebe za energijom će se u njoj povećavati tako da će se taj problem morati riješiti kao uvjet za planiranu revitalizaciju i razvoj. Drugi problem je rješenje energetske situacije koje će garantirati njenu potpunu sigurnost i konstantnost pri prijenosu energije neovisno o drugim faktorima (meteorološke i druge prilike).

Planirani sustav elektroopskrbe povezat će se na elektroenergetsku mrežu Hrvatske preko TS Blato jačine 110/35 kV koja će biti glavna točka napajanja, elektroenergetskog sustava Općine Lastovo.

Postojeći podmorski kabel jačine 35 kV između uvale Gršćica na o.Korčuli i uvale Zarebra na o.Lastovu do rasklopišta Prehodišće, odnosno trafo stanice TS 35/10 kV je i ostatak osnovna točka distribucije elektroenergije u lokalnu mrežu jačine 10 kV.

Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih trafostanica TS 10/0,4 kV i izgradnja distributivne mreže napona 0,4 kV prilagodit će se budućim stvarnim potrebama.

Odlaskom JNA sa otoka pripadni konzumi se više ne koriste, ne koristi se vojno odmaralište, pogoni poduzeća "Uzor", što u energetske smislu znači da se ne koristi cca 2000 kVA instalirane snage. Navedeni neiskorišteni konzumi omogućuju planiranje novih sadržaja ograničenog elektroenergetskog kapaciteta do eventualne izgradnje 35/10 kV trafostanica.

Plinoopskrba

Općina Lastovo će se pripremiti za prihvata i korištenje zemnog plina. Na području Općine predviđena je lokacija za plinsku mjerno redukcijsku stanicu (RS Ubli), iz koje će se plinom opskrbljivati stanovništvo, turistički sadržaji i svi drugi korisnici.

Kapacitet redukcijske stanice predviđen je za pokrivanje ukupnih potreba za grijanjem, pripremom potrošne tople vode i kuhanjem u kućanstvima, kao i opskrbu plinom objekata industrijskih i uslužnih djelatnosti. Opskrba potrošača vršiti će se srednje-tlačnim plinovodima položenim u javnim površinama.

Obnovljivi izvori energije-iskorištavanje energije sunca

Na području Općine Lastovo planirane su dvije lokacije samostojećih sunčanih (solarnih) elektrana koje se grade izvan građevinskih područja, sukladno posebnim propisima:

- Lastovo – lokalitet Vrsi, orijentacije jug-jugozapad, površine 3,0 ha
- Ubli – lokalitet Naplov, površine 1,0 ha.

Detaljniji uvjeti propisani su odredbama za provođenje.

3.5.4. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

Vodoopskrba

Postojeća vodoopskrba se zasniva na lokalnim izvorima podzemne vode u poljima Prgovo i Duboke, a potrebne količine dodatno osiguravaju kroz individualne i zajedničke cisterne i brodovima vodonosnicima.

Ishodište lokalnog vodoopskrbnog sustava je centralna crpna stanica u Prgovom polju koja tlači vodu tlačnim cjevovodom 100 mm ACC u glavnu vodospremu "Lastovo" smještenu na brdu Kaštel. Odatle se gravitacijskom mrežom razvodi do naselja Lastovo, Zaklopatica, (vodospremu "Zaklopatica") i Ubli (vodosprema "Ubli" kapaciteta 1000 m³). Od vodospreme Ubli položen je cjevovod (ACC 100 mm) uz cestu do hotela Solitudo, te preko mosta (PVC DN 110 mm) do lokacije bivše vojarne u Jurjevoj luci. Vodovodna mreža je u vrlo lošem stanju. U mjestu Ubli postoji crpna stanica kojom se voda crpila za potrebe bivše vojarne smještene južno od samog mjesta.

Planirana vodoopskrba temelji se na dovršenju izgradnje regionalnog vodovoda iz doline rijeke Neretve, preko Pelješca i Korčule do Lastova. Izgradnja regionalnog vodovoda odvija se vrlo sporo, te Lastovo, usprkos već položenoj podmorskoj cijevi prema Korčuli, ne može u dogledno vrijeme računati s planiranih 30 l/s iz tog sustava.

Za priključak Lastova na ovaj vodovodni sustav potrebno izgraditi i određene objekte te obnoviti kompletnu vodovodnu infrastrukturu na otoku. Sva naselja planiraju se priključiti na vodoopskrbni sustav. Planiraju se slijedeći radovi:

- izgradnja cjevovoda od izlaza iz mora do VS Prehodišća,
- izgradnja PK „Glavice“
- izgradnja VS „Korita“ do 1000 m³,
- izgradnja ogranka cjevovoda za Skrivenu Luku
- izgradnja VS Skrivena Luka
- izgradnja VS Prehodišća do 100 m³
- izgradnja cjevovoda VS Prehodišća – Pasadur
- izgradnja VS Lastovo
- izgradnja VS Zaklopatica
- izgradnja PK Pjevor
- gradnja cjevovoda vodospremnik "Lastovo" - crpna postaja "Kručica"
- gradnja crpne postaje "Kručica"
- gradnja tlačnih cjevovoda od crpne postaje "Kručica" do vodospremnika "Velji pod" i "Glavice"
- gradnja cjevovoda vodospremnik "Velji pod" - vodospremnik "Ubli"
- gradnja cjevovoda vodospremnik "Glavice" - vodospremnik "Forteca"
- gradnja vodospremnika: "Lučica", "Glavice", "Velji pod", "Ubli" i "Forteca" te rekonstrukcija dotrajalih, postojećih cjevovoda
- gradnja cjevovoda: ogranak od vodospreme Ubli do naselja Ubli, od Prgova do Zabarja, novi cjevovod napajanja u Zaklopatici, cjevovodi za turističke zone "Jurjeva luka" (T1), "Maršalka" (ex vojna zona) (T2), "Velje more" (T5)
- gradnja bunara i cjevovoda od bunara do uređaja za desalinizaciju na istočnom dijelu otoka
- gradnja ostale vodoopskrbne infrastrukture, prikazane na odnosnom kartografskom prikazu.

Omogućuje se gradnja vodospreme na vodocrpilištu Prgovo, punionice pitke vode i ostalih pratećih postrojenja, ali nakon što se projektom dokumentacijom i pozitivnim zakonskim propisima RH pokaže potreba za navedenim.

Potrebno je pristupiti rekonstrukciji vodoopskrbne cijevi Ubli-Pasadur u trupu županijske ceste Ž6230."

U projektima integralnog vodoopskrbnog sustava treba predvidjeti i mogućnost dodatnih količina pitke vode iznad 30 l/sek.

Dodatne količine pitke vode iz otočnih resursa potrebne za neposredni razvoj mogle bi se eventualno povećati iz postojeće vodoopskrbe na nekoliko načina:

- povećanjem količine crpljenja,
- izgradnjom novog bunara u polju Duboke i Prgovo,
- sanacijom postojeće mreže,
- izgradnjom individualnih cisterni.

Prethodno bi bilo potrebno provesti istraživanje o utjecaju povećanog crpljenja podzemne vode na njenu kvalitetu i količinu.

Voda za potrebe poljoprivrede i stočarstva osigurava se iz lokava u prirodnim depresijama. U budućnosti, kada proradi regionalni vodovod, trebati će osigurati dio vode za poljoprivredu.

Planom su definirane poljoprivredne površine (cca. 260 ha površine) predviđene za navodnjavanje koje su prikazane na kartografskom prikazu 3C-Uvjeti korištenja i zaštite prostora-Područje primjene posebnih mjera

uređenja i zaštite. Sve aktivnosti vezane uz navodnjavanje, a koje se prvenstveno odnose na način korištenja voda i vrstu kultura predviđenih za uzgoj moraju biti u skladu sa Planom navodnjavanja Dubrovačko-neretvanske županije (Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilište u Splitu i Agronomski fakultet sveučilišta u Zagrebu, rujan 2006).

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Postojeća odvodnja otpadnih voda svodi se u pravilu na pojedinačne ispuste u more, te septičke i "crne" jame. Djelomično izgrađena kanalizacija u naselju Ubli upušta otpadne i oborinske vode u uvalu Ubli bez pročišćavanja, dok se otpadne vode hotela Solitudo kratkim ispustom ispuštaju u uvalu Veli Lago. Izgrađeni kolektor na sjevernom dijelu naselja Lastovo ima podmorski ispust dužine 700 m u luci Sv. Mihovil.

Planirana odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda temelji se na izgradnji nekoliko lokalnih podsustava odvodnje i pročišćavanja jedinstvenih na razini područja ili zone. Podsustav će imati obvezne uređaje za pročišćavanje s podmorskim cijevima dovoljno dugačkim da dosegnu određenu dubinu i strujanje mora, koje će disperzirati odvodne vode u dovoljnoj mjeri. Izgradnju vodoopskrbnog sustava nužno mora pratiti i adekvatni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, ne samo u smislu dobro projektiranih kapaciteta, već i u njihovoj dispoziciji. Prioriteti će se odrediti prema potrebama u pojedinim fazama realizacije, a planira se izgradnja slijedećih podsustava:

- **Naselje Lastovo** gravitacijskim vodom i postojećim podmorskim ispustom u more. Alternativa je prepumpavanje otpadnih voda preko Pjevora i spoj na postojeći ispust.
- **Naselje Ubli** s pripadajućim zonama.
- **Naselje Pasadur** s turističkim zonama Jurjeva luka, Solitudo, dijelom naselja Prehodišće i sportsko-rekreacijskim centrom Prežba.
- **Naselje Zaklopatica**, eventualno sa zonom zračne luke.
- **Naselje Skrivena Luka** sa turističkim i drugim zonama.
- **Zona specijalne namjene u uvali Perna.**

Sve ostale manje zone, a pogotovo one u unutrašnjosti rješavati će se kao lokaliteti bez odvodnje u more uređajima za pročišćavanje i septičkim jamama.

3.6. Postupanje s otpadom

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (sprječavanje nastanka otpada, odvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, mehaničko-biološka obrada otpada te odlaganje ostatka nakon obrade) definiran je Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, kojim su određene potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom.

Na području Općine Lastovo predviđena lokacija za odlaganje otpada je lokacija postojećeg odlagališta "Sozanj".

Građevine za odlaganje otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije

Općina	naselje	lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	POG
Lastovo	Lastovo	Sozanj	OK, OI, GO, PS		post (OK, OI) plan (GO, PS)	Da

OK-odlagalište komunalnog otpada, OI-odlagalište inertnog otpada, GO-građevina za obradu građevinskog otpada, PS-pretovarna stanica

Kao postojeće odlagalište otpada za Općinu Lastovo koristi se odlagalište "Sozanj", koje je prije funkcioniralo kao službeno odlagalište, a u međuvremenu je ograđeno, formirana je kazeta, dovedena je komunalna infrastruktura, postavljena je vaga i objekt za zaposlene.

Temeljem važećeg Zakona koji regulira gospodarenje otpadom, važećeg Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i važećeg Plana gospodarenja otpadom na području Općine Lastovo, u Općini Lastovo predviđeno je sljedeće:

- uspostaviti sustav organiziranog rasporeda odgovarajućih spremnika/posuda/kontejnera – zelenih otoka za odvojeno skupljanje papirnato i kartonskog otpada, otpadnog PET, stakla i metala, odnosno otpada koji u velikoj većini spada u ambalažni otpad, odnosno
 - tri zelena otoka na ključnim mjestima u naselju Lastovo
 - dva zelena otoka na ključnim mjestima naselja Ubli
 - jedan zeleni otok na ključnim mjestima naselja Pasadur, Skrivena Luka i Zaklopatica
- uspostaviti sustav organiziranog prikupljanja otpada i rasporeda odgovarajućih spremnika/posuda/kontejnera – mini reciklažnih dvorišta za odvojeno skupljanje osnovnih skupina otpada: papir i karton, ambalažnog stakla, plastične i metalne ambalaže, istrošene baterije, motorna ulja, stari namještaj i drugi glomazni otpad, i to:
 - jedno mini reciklažno dvorište na lokaciji "Kalac-Sveti Luka"

- objekt kompostane, koji je namijenjen za obradu biorazgradivog otpada-zelenog otpada, skupljenog s javnih površina naselja, vrtova i okućnica domaćinstava, a treba biti opremljen s najnužnijom radnom opremom, na lokaciji postojećeg odlagališta otpada "Sozanj"
- sortirnica, na lokaciji postojećeg odlagališta "Sozanj"
- pretovarna stanica, na lokaciji postojećeg odlagališta "Sozanj".

Detaljniji uvjeti planiranja propisani su odredbama za provođenje Plana.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

U cilju poboljšanja stanja i režima korištenja tla i očuvanja kvalitete podzemnih voda i mora od daljnjeg zagađivanja, potrebno je riješiti sustav odvodnje otpadnih voda prvenstveno na području naselja Lastovo i Ubli; utvrditi bonitet zemljišta na osnovi globalno utvrđenih podobnosti tla pogodnih za poljoprivrednu proizvodnju, naročito za vinogradarstvo i voćarstvo; donijeti mjere za zaštitu tla od zagađivanja, oštećenja i erozije. Prema važećim propisima neophodno je utvrditi Zone sanitarne zaštite izvorišta pitke vode.

Mjere zaštite mora obuhvaćaju:

1. mjere ograničenja izgradnje u zaštićenom obalnom području mora,
2. izgradnja javnog sustava za odvodnju otpadnih voda čime će se spriječiti izravno ispuštanje sanitarno-potrošnih i tehnoloških otpadnih voda u more, sa uređajima za pročišćavanje otpadnih voda i podmorskim ispustima.

Ostale mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja mora su:

- izgradnja sustava odvodnje oborinskih voda s odgovarajućim tretmanom pročišćavanja (pjeskolov, uljni separator itd.)
- izrada katastra zagađivača mora
- unapređivanje službe zaštite i čišćenja mora i plaža,
- nastavak ispitivanja kakvoće mora na morskim plažama radi preventivne i eventualne zaštite.

Radi sprječavanja onečišćenja uzrokovanih pomorskim prometom i lučkim djelatnostima potrebno je provoditi sljedeće mjere zaštite:

- u lukama osigurati prihvat zauljenih voda i istrošenog ulja, a po potrebi osigurati i postavljanje uređaja za prihvat i obradu sanitarnih voda s brodica te kontejnera za odlaganje istrošenog ulja, ostatka goriva i zauljenih voda,
- odrediti način i mjesto servisiranja brodova na moru i kopnu.

U svim lukama na području općine Lastovo određuje se kompletan sustav zaštitnih mjera protiv onečišćavanja mora koji obuhvaća:

- izviđanja radi utvrđivanja pojave onečišćenja,
- sustav obavješćivanja,
- organizacijsku shemu s utvrđenim nadležnostima i zadacima sa svrhom sprječavanja i uklanjanja onečišćenja te provedbe mjera.

Planom su naznačene zone izvorišta pitke vode i pripadajući uređaji za obradu pitke vode.

- prema važećim propisima neophodno je utvrditi Zone sanitarne zaštite izvorišta pitke vode.

U svrhu određivanja stupnja zaštite čovjekove okoline izradit će se katastar emisija sadašnjih, kao i potencijalnih zagađivača s podacima o tipu, lokacijama i emisionim karakteristikama svih izvora zagađenja.

Mjere zaštite od buke provode se sukladno odredbama Zakona o zaštiti od buke i provedbenih propisa koji se donose temeljem Zakona. Do donošenja odgovarajućeg provedbenog propisa primjenjuje se Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave.

Najveće dopuštena razina buke za pojedine namjene u planu utvrđuje se:

Zona buke	Namjena prostora	Najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije L_{RAeq} u dB(A)	
		za dan (L_{day})	noć (L_{night})
1.	Zona namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	50	40
2.	Zona namijenjena samo stanovanju i boravku	55	40
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	45
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stanovanjem	65	50
5.	Zona gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	– Na granici građevne čestice unutar zone buka ne smije prelaziti 80 dB(A) – Na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	

Za nove građevine - sadržaje, primjenom mjera zaštite od buke kod projektiranja, građenja i odabira tehnologije, osigurati što manju emisiju zvuka.

U sklopu zona stambene namjene ne dopustiti lociranje poslovnih sadržaja koji predstavljaju izvor buke.

Za pojedine postojeće izvore buke - gospodarske sadržaje, za koje se utvrdi da su izvor nedopuštene razine buke u pojedinoj zoni (posebno stambene namjene), rekonstrukcijom tehnološkog procesa – zamjenom tehnologije, boljom zvučnom izolacijom i sl., dovesti emisiju buke na dopuštenu razinu ili dislocirati.

Između zona različitih uvjeta korištenja i dopuštenih vrijednosti razine buke uređivati i održavati planom određene zaštitne zelene pojaseve.

U cilju smanjenja buke osigurati veću protočnost prometa i smanjenje intenziteta prometa, planiranom rekonstrukcijom i dogradnjom prometne mreže i drugim mjerama.

Zaštita od štetnog djelovanja povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih odvodnih kanala, kada može doći do plavljenja, ispiranja, podrivanja ili odronjavanja zemljišta i drugih sličnih štetnih pojava, te posredno do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i njihove imovine, te poremećaja u vodnom režimu, će se provoditi

izgradnjom zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina, odnosno tehničkim i gospodarskim održavanjem vodotoka, vodnog dobra i regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina koje se provodi prema programu uređenja vodotoka i drugih voda u okviru Plana upravljanja vodama. U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, uz bujične vodotoke treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine od 6,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnog korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Posebno se inundacijski pojas može smanjiti do 3,0 m širine, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno. Svaki vlasnik, odnosno korisnik objekta ili parcele smještene uz korito vodotoka ili česticu javno vodno dobro dužan je omogućiti nesmetano izvršavanje radova na čišćenju i održavanju korita vodotoka, ne smije izgradnjom predmetne građevine ili njenim spajanjem na komunalnu infrastrukturu umanjiti propusnu moć vodotoka, niti uzrokovati eroziju u istom, te za vrijeme izvođenja radova ne smije niti privremeno odlagati bilo kakvi materijal u korito vodotoka.

Postojeća neregulirana korita povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih kanala potrebno je regulacijskim radovima povezati i urediti na način da se u kontinuitetu sprovedu oborinske i druge površinske vode do uljeva u more, a sve u skladu s vodopravnim uvjetima i ostalim aktima i planovima predviđenim Zakonom o vodama. Projektno rješenje uređenja korita sa svim potrebnim objektima, maksimalno smjestiti na česticu „javno vodno dobro“ iz razloga izbjegavanja imovinsko-pravnih sporova kao i razloga prilagodbe uređenja važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji, a koje će istovremeno omogućiti siguran i blagovremen protok voda vodotoka, te održavanje i čišćenje istog. Dimenzioniranje korita treba izvršiti za mjerodavnu protoku dobivenu kao rezultat hidroloških mjerenja ili kao rezultat primjene neke od empirijskih metoda.

Na mjestima gdje trasa prometnice poprečno prelazi preko bujičnih vodotoka i odvodnih kanala predvidjeti mostove ili propuste takvih dimenzija koji će nesmetano propustiti mjerodavne protoke. Ukoliko je potrebno predvidjeti i rekonstrukciju postojećih propusta zbog male propusne moći ili dotrajalosti. Također treba predvidjeti oblaganje uljeva i izljeva novoprojektiranih ili rekonstruiranih propusta u dužini min. 3,0 m', odnosno izraditi tehničko rješenje eventualnog upuštanja „čistih“ oborinskih voda u korita vodotoka kojim će se osigurati zaštita korita od erozije i neometan protok vodotoka. Detalje upuštanja oborinskih voda investitor treba usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda. Tijekom izvođenja radova potrebno je osigurati neometan protok kroz korito vodotoka. Na mjestima gdje prometnica prelazi preko reguliranog korita vodotoka (trapezno obloženo korito, betonska kineta i sl.) konstrukciju i dimenzije osnovnih elemenata mosta ili propusta sa svim pripadnim instalacijama treba odrediti na način kojim se ne bi umanjio projektirani slobodni profil korita, kojim će se osigurati statička stabilnost postojeće betonske kinete, zidova ili obaloutvrde, odnosno kojim se neće poremetiti postojeći vodni režim. Os mosta ili propusta postaviti što okomitije na uzdužnu os korita, a širina istog treba biti dovoljna za prijelaz planiranih vozila. Konstrukcijsko se rješenje mosta ili propusta treba funkcionalno i estetski uklopiti u sadašnje i buduće urbanističko rješenje tog prostora.

Polaganje objekata linijske infrastrukture (kanalizacija, vodovod, električni i telekomunikacijski kablovi itd.) zajedno sa svim oknima i ostalim pratećim objektima uzdužno unutar korita vodotoka, odnosno čestice javnog vodnog dobra nije dopušteno. Vođenje trase paralelno sa reguliranim koritom vodotoka izvesti na minimalnoj udaljenosti kojom će se osigurati statička i hidraulička stabilnost reguliranog korita, te nesmetano održavanje ili buduća rekonstrukcija korita. Kod nereguliranih korita, udaljenost treba biti minimalno 3,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra zbog osiguranja inundacijskog pojasa za buduću regulaciju. U samo određenim slučajevima udaljenost polaganja se može smanjiti, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima i za svaki objekt posebno.

Poprečni prijelaz pojedinog objekta linijske infrastrukture preko korita vodotoka po mogućnosti je potrebno izvesti iznad u okviru konstrukcije mosta ili propusta. Mjesto prijelaza izvesti poprečno i po mogućnosti što okomitije na uzdužnu os korita. Ukoliko instalacija prolaze ispod korita, investitor je dužan mjesto prijelaza osigurati na način da je uvuče u betonski blok čija će gornja kota biti 0,50 m ispod kore reguliranog ili

projektiranog dna vodotoka. Kod nereguliranog korita, dubinu iskopa rova za kanalizacijsku cijev treba usuglasiti sa stručnom službom Hrvatskih voda. Na mjestima prokopa obloženog korita vodotoka ili kanala, izvršiti obnovu obloge identičnim materijalom i na isti način. Teren devastiran radovima na trasi predmetnih instalacija i uz njihovu trasu, dovesti u prvobitno stanje kako se ne bi poremetilo površinsko otjecanje.

U svrhu sprečavanja širenja požara i/ili dima unutar i na susjedne građevine, građevina mora biti izgrađena u skladu s važećim Pravilnikom o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara. Posebno pripaziti na sigurnosnu udaljenost dviju susjednih građevina. Kod građevina s malim požarnim opterećenjem kod kojih je završni (zabatni) zid udaljen manje od 3,0 m od susjedne građevine (postojeće ili predviđene planom) potrebno je spriječiti širenje požara na susjedne građevine izgradnjom požarnog zida. Kad je jedna od susjednih građevina sa srednjim ili velikim požarnim opterećenjem potrebno je međusobnu sigurnosnu udaljenost odrediti proračunom. Umjesto požarnog zida mogu se izvesti vanjski zidovi koji tada moraju imati istu otpornost kakvu bi imao požarni zid, a eventualni otvori u vanjskim zidovima moraju imati otpornost na požar kao i vanjski zidovi.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevine, kao i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz određen prema posebnim propisima, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža. Ovo se posebno odnosi na zaštićene dijelove prirode, za koje je potrebno donijeti procjene ugroženosti i planove zaštite sukladno posebnim propisima i na iste tražiti suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova. Ovu zaštitu je potrebno planirati na šumskim i poljoprivrednim područjima koja neposredno okružuju gradska naselja, da se tijekom požarne sezone onemogućí zahvaćanje istih s otvorenih prostora. Na ovim površinama je potrebno predvidjeti provođenje svih preventivnih mjera zaštite od požara, sukladno pozitivnim hrvatskim propisima, uvažavajući sve specifičnosti ove županije.

Prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža posebnu pažnju je potrebno obratiti na izvedbu vanjske i unutarnje hidrantske mreže za gašenje požara, a sve prema važećem Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara.

U slučaju planiranja skladišta i postrojenja zapaljivih tekućina i plinova, te eksploziva, pridržavati se pozitivnih hrvatskih propisa.

U nedostatku domaćih propisa za garaže, primijeniti strane smjernice OiB 2.2. protupožarna zaštita u garažama, natkrivenim parkirnim mjestima i parkirnim etažama.

Kod određenih objekata, gdje se radi o turističkom području, potrebno je ispoštovati propise važećeg Pravilnika o zaštiti ugostiteljskih objekata.

U nedostatku domaćih propisa za visoke objekte, primijeniti strane smjernice OiB 2.3. protupožarna zaštita u zgradama čija je kota poda najvišeg kata najmanje 22 m iznad kote površine na koju je moguć pristup.